

Software BUS

hoofdpagina overleg brontekst bekijken geschiedenis

Met uw steun houden wij Wikipedia online!

Hoofdpagina

Welkom op Wikipedia, een neutrale en vrije encyclopedie waaraan iedereen kan meehelpen. Deze Nederlandstalige Wikipedia telt 285.580 artikelen. Help ook mee door artikelen te starten, te verbeteren of uit te breiden.

Actuele gebeurtenissen – **Artikelen op alfabet** – **Artikelen op onderwerp** – **Biografieën** – **Etalageartikelen** – **Nieuw**
Overzichten en lijsten – Zoeken

Uitgelicht
De **Royal Albert Hall** is een theater annex kunsthall in Londen. Het gebouw staat in de buurt van Hyde Park en werd gebouwd naar een idee van Prins Albert, de prins-gemaal van Koningin Victoria. Na de grote Wereldtentoonstelling van 1851 wilde hij graag dat er in de buurt van Hyde Park een aantal permanente gebouwen zou verrijzen waarin mensen zouden kunnen kennismaaken met de wereldcultuur. *(Lees verder)*

Wist je dat...
...de Europese meerval een beschermde vissoort is, die vooral in Franse en Duitse rivieren sterk in opkomst is?
...de forint, de nationale munteenheid van Hongarije, evenals de Nederlandse *florijn* vernoemd is naar de Italiaanse stad Florence?
...Paul Otlet, een Belgisch ondernemer, theosoof en bibliograaf, in menselijke kennis met behulp van de UDC in een bibliografisch lang voor er sprake was van hypertext?

In dit nummer:
Actueel
Wikipedia: waddizda?
Open Sourcing de iMac
Converteren met UFRaw
ALV en Gebruikersdag 21 april

Wikipedia
De vrije encyclopedie

informatie

- Gebruikersportaal
- In het nieuws
- Help en contact
- Financieel bijdragen

bekeken

hulpmiddelen

- Links naar deze pagina
- Verwante wijzigingen
- Upload bestand
- Speciale pagina's
- Printervriendelijke versie
- Permalink
- Citeer dit artikel

in andere talen

- Afrikaans
- العربية
- Български
- Català
- Česky
- Dansk
- Deutsch
- Ελληνικά
- English
- Esperanto

Wikipedia.org/wiki/Hoofdpagina

Postvak IN - Outlook ... Nieuw bericht Hoofdpagina - Wikiped...

2007 **3**

Voor gebruikers van o.a.: Windows Linux PalmOS OS/2

Dit is SoftwareBus jaargang 25, april 2007, nummer 3

Het tijdschrift *SoftwareBus* is een officiële uitgave
van de hcc!DOSgg

website: www.DOSgg.nl

forums: <http://forum.DOSgg.nl>

nieuwserver: .news.DOSgg.nl

Van de redactie	3
ALV 21 april 2007, Jaarverslag, Begroting	4
DOSgg Gebruikersdag 21 april, programma	14
Enkele programma's van de GigaHits 2007-3 ... <i>Henk van Andel</i> ...	17
DVD, huren of kopen?	<i>Ernst Roelofs</i> ...21
Microsoft erkent positieve effecten van illegale software <i>Ernst Roelofs</i> ...	22
Open Sourcing de Mac	<i>Jan Stedehouder</i> ...23
Energie	<i>Ernst Roelofs</i> ...28
Converteren van raw-fotobestanden met UFRaw	<i>Wessel Sijl</i> ...30
GigaHits 2007 - 3	<i>Henk van Andel</i> ...40
Gooit Microsoft eigen windows in?	39
Den Vaderland getrouwe	<i>Henk van Andel</i> ...40
DOSgg Vraagbaken	41
Colofon	43
Vereniging DOSgg	44

Gebruikersdagen DOSgg in 2007

21 april – 22 september

in De Bilt, H.F.Witte Centrum. Zie www.DOSgg.nl

● Van de redactie ●

Steeds vaker wordt het 'nachtwerk'. Niet alleen wegwerkers en mensen in 'traditionele' beroepen met ploegen-diensten, maar ook veel bedrijven hebben de werk- en openingstijden ver-ruimd. Dit heeft te maken met de 'snelheid' die wij zo 'op prijs stellen'(?). En het werkt als een sneeuwbal. Wie later begint, komt later uit het werk en wil dan nog boodschappen kunnen doen. Concurrentie wil (moet?) hierop inspe-len. En dus blijft de supermarkt open tot acht uur 's avonds.

In New York is vorig jaar mei een Apple-store geopend die 24 uur per etmaal 365 dagen per jaar open is. Wie dus om half vier 's nachts plotseling de behoefte heeft aan een nieuwe Macintosh, kan zich derwaarts spoeden en aankopen doen. (www.apple.com/nl/pr/press/2006/05/18fifthavenue.html). Het schijnt er trouwens dag en nacht be-hoorlijk druk te zijn.

Alles gaat zich erop inrichten dat 's nachts werken mogelijk gemaakt wordt. Thuiswerken kan ertoe leiden dat buiten de traditionele kantooruren gewerkt wordt. Maar ook de vrijetijdsbesteding speelt zich binnen- en buitenshuis steeds meer in nachtelijke uren af. Televisie en radio zenden continu uit. Het middernachtelijk uur, vroeger geas-socieerd met 'nacht en ontij' (spoken wachtten altijd de 12 slagen af!), is nu vaak de aanvangstijd van een feest of (muziek)optreden. De toegenomen mo-biliteit van mensen en wereldwijde con-tacten dragen er al evenzeer toe bij dat tijdzoneverschillen overbrugd moeten worden. Directe communicatie (dus niet via berichten) vereist nog altijd 'wakke-

re' mensen en dus vinden veel contac-ten 's nachts plaats, althans voor ten-minste één van de betrokken partijen. De (op)komst van internet, als wereld-wijd connectiviteitsmedium zorgt bij-voorbeeld voor nachtelijke chatsessies, voor nieuwsgaring, 7 x 24 uur helpdesk-beschikbaarheid en wat dies meer zij. En naar verwachting zal deze trend zich voortzetten.

Kijk eens naar gebouwen, die zouden veel beter benut kunnen worden, als ze ook 's nachts open zouden kunnen zijn. Scholen en universiteiten die nachtop-leidingen aanbieden. Sportwedstrijden die 's nachts georganiseerd worden (we blijven nu al op voor nachttuitzendingen).

De *SoftwareBus*, om maar wat dichterbij huis te blijven, is voor een aanzien-lijk deel 'nachtwerk', want - u weet het - dan zijn hobbyisten op hun best ;-). In dit nummer treft u ze weer aan: de slimme schrijvers, de degelijke doorzet-ters en de vriendelijke vrijwilligers. Of het nu gaat om fotobewerking of het hu-ren danwel kopen van DVD's, open source voor de Mac of het Jaarverslag van de secretaris en de Begroting door de pen-ningmeester. Overal zitten veel nachte-lijk uren in.

Is dit een toe te juichen ontwikkeling? Meer, sneller en beter zijn de eisen van deze tijd. Daar is 'op zich' weinig tegen in te brengen, maar blijft er nog ge-legenheid voor *voldoende* rust?

Wij misgunnen u ook met deze uitgave uw rust niet. Kom 'gerust' op onze lan-delijke gebruikersdag en ALV van 21 april.

Tot ziens, en *schrijft u nog wat?*

● Algemene Ledenvergadering ●

De algemene ledenvergadering van de DOSgg wordt gehouden op **zaterdag 21 april 2007**, om 12.00 uur in het HF Witte Centrum Henri Dunantplein 4 3731 CL De Bilt

Agenda:

1. Opening
 2. Vaststellen van de agenda
 3. Vaststellen van het verslag van de ALV van 1 april 2006
 4. Ingekomen stukken
 5. Mededelingen
 6. Jaarverslag 2006
 7. Financieel jaarverslag 2006
 8. Verslag kascommissie en verlening van décharge van het bestuur
 9. Benoeming kascommissie
 10. Vaststelling begroting 2007
 11. Vaststelling contributie 2008
 12. Stand van zaken Meerjaren-beleidsplan
 13. Landelijke HCC en de Ledenraad
 14. (Her)benoeming bestuursleden
- Aftredend en herkiesbaar:
Christ van Hezik, Kees van der Vlies, Florus Vogelaar
- Aftredend en niet herkiesbaar: Rene Suiker
15. Rondvraag
 16. Sluiting

Jaarverslag DOSgg 2006 (ingekort)

1. Inleiding

Naast dit beknopte jaarverslag 2006 is er ook een financieel jaarverslag beschikbaar. Er wordt ook ingegaan op de stand van zaken m.b.t. het meerjarenbeleid 2005-2008.

2. Algemeen

De DOS-gebruikersgroep (DOSgg) is gelieerd aan de ‘moedervereniging’ HCC. De onderlinge verhoudingen zijn vastgelegd in de statuten van de DOSgg, die zijn goedgekeurd door de HCC. Alleen HCC-leden kunnen lid zijn van de DOSgg. Verder opereert de DOSgg binnen de HCC zoals alle andere HCC-groeperingen, doch is een juridische en financiële zelfstandigheid.

Per 31 december 2005 had de DOSgg 21.645 leden. Per 31 december 2006 was dat gedaald naar 20.284 leden. De daling komt vooral door het slinkende aantal HCC-leden. De nieuwe instroom is beperkt. De HCC en ook de DOSgg zien vergrijzing van het ledenbestand optreden. Daarnaast lijkt de afkorting DOS in de naam niet aangeeft dat we ons bezig houden met de modernste technologie en besturingssystemen.

Doordat we weinig toegang hebben tot de HCC (niet-DOSgg) leden, is ook daar de werving van nieuwe DOSgg-leden beperkt. Een goede greep was tijdens de HCC-dagen 2006 de uitgifte van een gratis DVD-ROM ook voor HCC-leden. Hierdoor ontstond extra contact en konden ca 500 nieuwe leden geboekt worden.

De werving van de DOSgg buiten de HCC is beperkt. Ook binnen de HCC zijn er weinig mogelijkheden. Een verenigingsperiodiek bestaat helaas feitelijk niet meer.

Binnen deze beperkingen weet de DOSgg zich goed te handhaven. Het ledenverlies is relatief beperkt. De DOSgg heeft zich steeds weten te presenteren als één van de meest actieve en progressieve groeperingen binnen de HCC.

Ook 2006 was een jaar waar we met enige trots op terug mogen zien. Er waren 5 landelijke bijeenkomsten met lezingen, workshops, demo's, presentaties etc., de presentatie op de HCC-dagen was groter en beter dan ooit, De SoftwareBus met de GigaHits verscheen trouw volgens schema en er waren een aantal ‘specials’ op het gebied van CD- en DVD-ROM's met software. Daarnaast werden een aantal vernieuwingen en verbeteringen ingezet voor onze website, de vormgeving en functionaliteit van de CD- en DVD-ROM's, de inhoudelijke formule voor de SoftwareBus. Hieraan zal in 2007 nog hard verder gewerkt worden.

De interne organisatie van de DOSgg kalfde wat af. Vicevoorzitter Marius Hille Ris Lambers stelde zich niet herkiesbaar voor het bestuur en gaf later ook zijn rol als coördinator Platform DigiFoto op, een deel van het DVD-team (GigaHits) hing aan het eind van het jaar ‘de viool in de wilgen’. Zonder problemen voor de leden konden we dit opvangen, maar het bestuur beseft des te meer dat de interne organisatie de laatste jaren te weinig ontwikkeling en verjonging heeft gehad.

De DOSgg heeft geconstateerd dat de belangstelling voor de kaderdag afnam. Het abstractieniveau en soms late/gebrekkelijke terugkoppeling waren hier wellicht mede de oorzaak van. Anderzijds hecht het bestuur veel waarde aan een kaderdag. Niet alleen voor de inhoud, maar ook voor versterking van de onderlinge contacten. De kaderdag versie 2006 kreeg daarom een meer pragmatische insteek, gericht op de voorbereiding en instructie voor de stand op de HCC-dagen.

3. Bijeenkomsten

De Activiteiten Commissie heeft in 2006 een vijftal gebruikersdagen in De Bilt georganiseerd: deze vonden plaats op 28 januari, 4 maart, 1 april, 23 september en 21 oktober, waar we ca. 1500 leden konden verwelkomen. In totaal waren er onder andere 30 lezingen en 12 workshops. Het hoogtepunt was de bijeenkomst in september waar een vijftiental gebruikersgroepen acte de présence gaven.

Tijdens de gebruikersdagen hebben onze platforms DigiFoto, DigiVideo, Linux, Windows Muziek en WebOntwerp laten zien wat ze in huis hebben. Vanuit de leden was er veel belangstelling voor hun kunnen en demonstraties.

Het sluitstuk was natuurlijk de HCC-dagen waar we dominant aanwezig waren in een grote stand en de leden met raad en daad konden bijstaan. De stand was groter dan ooit en op een A1-locatie bij de ingang van Hal 10 van de Jaarbeurs. Daar tegenover stond dat we een

concessie moesten doen aan de HCC: het DOSgg Platform DigiFoto was zowel aanwezig op de DOSgg stand (om de hele DOSgg te kunnen presenteren) als in de HCC-presentatie Digitale Beeldbewerking.

In totaal ontvingen we ca. 8.000 bezoekers in onze stand op de HCC-dagen. Voor DOSgg-leden was er de gratis DigiFotoDisc 2007 en koffie. Voor HCC-leden (dus ook DOSgg-leden) was er bovendien gratis de 8,5 GigaByte MultiMedia-MiXXXL (mede gefinancierd door HCC) en een voucher van VolPBuster voor internet-telefonie.

Als trekpleister hadden we op de HCC-dagen de firma AVM uitgenodigd, die internettelefonie demonstreerde en onze leden in de gelegenheid stelde een Fritz!Box tegen gereduceerde prijs aan te schaffen.

Al met al was het jaar 2006 voor de Activiteiten Commissie van de DOSgg een succesvol jaar.

4. Platforms

De DOSgg geeft vorm aan een aantal activiteiten in zogenaamde Platforms: groepen van leden die zich met een specifiek gebied bezighouden en hiervoor ook de DOSgg naar binnen en buiten vertegenwoordigen. Een Platform heeft een amorfe structuur, feitelijk onder verantwoording van het DOSgg-bestuur, maar krijgt veel ruimte om hun eigen ideeën te verwezenlijken. Een Platform wordt geleid door een coördinator die vaak een team om zich heen heeft.

Platform Linux

Het Linux platform richt zich niet alleen op Linux, maar ook op open source software en open standaarden. Opensource software wordt voor het voetlicht gebracht op de Linux-afdeling van de DOSgg website, en waar mogelijk worden ook de Windows- en Mac-versies van opensource software voor Linux op de GigaHits opgenomen. Overstappers in spé kunnen zo onder Windows al wennen aan de software waar ze onder Linux mee te maken krijgen.

Voor mensen die eens iets anders willen proberen dan Windows werden op de GigaHits verschillende Linux-distributies aangeboden: SUSE Linux, Ark Linux, Fedora en Freespire.

Jan Stedehouder beschreef in de SoftwareBus zijn definitieve duik in Linux, en Willem van der Poel gaf een lezing over een weinig ruimte innemende Linux distributie die erg geschikt is bijvoorbeeld USB-sticks: Damn Small Linux. De in 2005 gepubliceerde artikelenreeks in de SoftwareBus over de eerste schreden op het Linux pad werd afgerond met een tweede artikel over het installeren van software onder Linux. Eén van onze leden, Joost van Ballegooijen, programmeerde een mooi stukje Linux-software: een database voor tante Betje. Het programma kwam op de GigaHits, en Ger Wesselink schreef er een artikel over in de SoftwareBus.

In 2006 publiceerde de ISO een standaard voor kantoordocumenten, het OpenDocument Format (ODF). Microsoft kon-

digde OpenXML als 'standaard' aan. In de SoftwareBus werd een artikel over beide standaarden gepubliceerd.

Er zijn meer opensource-besturingssystemen dan alleen Linux. Ook daaraan schonk het platform aandacht door ReactOS (Windows kloon) en FreeDOS (kloon van DOS) op de GigaHits DVD aan te bieden.

Aandacht voor coëxistentie van Windows en Linux in Wine (voor Windows software onder Linux) bij de Dagelijkse Toolkit op de GigaHits. Ook werden Windows-drivers voor Linux bestandssystemen aangeboden. Deze maken het mogelijk Linux partities onder Windows te lezen en in een enkel geval ook te schrijven. Eén van de workshops tijdens de gebruikersdagen was gewijd aan het gebruik van een Linux-computer in een netwerk.

Jacob Schenk gaf een lezing over het tweaken (met Linux natuurlijk) van een Linksys NSLU2-opslagapparaat voor het netwerk. Johan Swenker schreef een artikel over Domotica.

De Linux afdeling van de DOSgg website is helemaal up-to-date gebracht en deels vernieuwd.

Het aantal deelnemers van het Platform steeg tot 44. De meeste deelnemers beschouwen zich als beginner en hopen binnen het Platform Linux hun ervaring te verrijken.

Het Platform Linux is ook bij de VraagBaak actief. Heel veel aandacht heeft deze mogelijkheid echter nog niet getrokken

onder de vragenstellers. Het belangrijkste medium voor vragen lijkt op het ogenblik de nieuwsgroep en het daaraan gekoppelde forum. Op kleine afstand volgt e-mail, terwijl per telefoon weinig vragen komen.

Platform DigiFoto

Het Platform DigiFoto staat middenin de sterke ontwikkeling van digitale fotografie en kan zich in veel belangstelling verheugen. Vooral in de Nieuwsgroepen is er een sterke uitwisseling van ervaringen tussen de deelnemers. Ook is er een DOSgg DigiFoto Galerie op het web, waar alleen Platform DigiFoto-deelnemers toegang hebben.

In het voorjaar van 2006 werd de inmiddels traditionele DigiFoto-BuitenDag 2006 gepland met als doel dat de deelnemers kennis, visie en tips met elkaar zouden kunnen delen. Na een afgelasting in het voorjaar werd die dag alsnog - met succes - gehouden op 2 september.

In de zomer van 2006 verliet Marius Hille Ris Lambers het Platform DigiFoto na een verschil van mening met het bestuur. Het bestuur betreft zowel dit meningsverschil als het vertrek van de coördinator, maar moest zich bij de feiten neerleggen.

Toen kwam wel heel pijnlijk aan het licht hoe kwetsbaar we zijn met slechts één persoon als coördinator voor een Platform. Bovendien raakten bestanden van deelnemers en correspondentie zoek door een harddisk crash. Maar uiteindelijk in oktober 2006 kon een team van zes personen het

stokje over nemen. Een illustratie gezelschap digifotografen met maar liefst twee professionele fotografen.

Tijdens de HCC-dagen moest het Platform de krachten verdelen over twee locaties: de DOSgg stand en de HCC-presentatie Digitale Beeldbewerking. Het Platform DigiFoto had met twee locaties enkele jaren geleden al ervaringen opgedaan. Ondanks bezwaren van de bemanning - die zich toen en ook nu weer in een spagaat gedwongen voelde - is men in staat gebleken om dat op te vangen.

Het Platform DigiFoto bracht ook dit jaar weer een CD-ROM DigiFotoDisc 2007 uit. Gezien de grote belangstelling van leden werd deze uitverkoren om gratis aan alle DOSgg-leden die de stand bezochten te verstrekken.

Platform WebOntwerp

Het Platform WebOntwerp is in 2006 zowel in aantal deelnemers als in presentatie naar de vereniging gegroeid. Op alle vijf gebruikersdagen werd een lezing of workshop verzorgd. In bijna elke SoftwareBus werd een artikel over webontwerp gepubliceerd. Tijdens de HCC-dagen werd een nieuwe disc 'WebOntwerp 2007' gelanceerd; niet langer een CD-ROM maar zelfs een DVD-ROM. Tijdens de HCC-dagen werd deze disc met veel belangstelling vertoond.

In 2006 kreeg het Platform WebOntwerp eigen ruimte op het web met root-toegang. Hierop kunnen leden hun lusten botvieren met scripts en andere

technieken die we in verband met veiligheid liever niet op onze eigen website toelaten.

Het Platform leunt niet meer op alleen een bestuurslid als coördinator. Het heeft een groter aantal mensen, dat graag een steentje wil bijdragen aan de activiteiten van het Platform.

Platform Muziek

Ook het Platform Muziek van de DOSgg was in 2006 op alle 5 bijeenkomsten en de HCC-dagen aanwezig. De opzet was door het laten zien en horen van programma's die de PC in de muziekbeleving een rol laat spelen

Eén van de gebruikte programma's was Band in a Box. Hiermee is op eenvoudige wijze een begeleiding voor een melodie te creëren. Music Studio van Magix en een software-audiotoren van Voyetra werden gebruikt om diverse aspecten van Midi te demonstreren. Encore was aanwezig om het maken van bladmuziek te demonstreren. Ook werden software synthesizers gedemonstreerd waarmee je zelf het geluid kunt opbouwen.

Opvallend was het aantal vragen betreffende LP naar CD en CD naar MP3 conversie, ondanks alle activiteiten die al op dit gebied zijn geweest.

Platform DigiVideo

Het Platform DigiVideo toonde op DOSgg-dagen videobewerkingsprogrammatuur en beantwoordde vragen

Platform Windows

Het Platform Windows heeft

het afgelopen jaar inbreng gehad bij diverse activiteiten, vooral de vijf gebruikersdagen en HCC-dagen. Vele lezingen en workshops werden door het Platform verzorgd en er werd een aantal artikelen in de SoftwareBus gepubliceerd.

De komst van Windows Vista was aanleiding om de Bèta versie uit te gaan proberen. Om straks de leden ook Windows Vista te kunnen tonen, werden twee computers (laptops) aangeschaft die geschikt zijn voor dit nieuwe besturingssysteem.

5. DiscWare

Ook in 2006 is de SoftwareBus telkens vergezeld gegaan van een gratis disc, de GigaHits DVD-ROM. Deze wordt gecreëerd voor en door leden, maar vooral dankzij het vakmanschap en de toewijding van het DVD-team.

Helaas is dit team in de loop van 2006 nogal uitgedund. Aanleiding was (mede) een vrij abrupte weigering van onze disc-perser om de DOSgg discs te blijven persen wegens de vermeende mogelijkheid om illegale software op te nemen. Gelukkig konden de orders van de DOSgg nog tijdig vóór de HCC-dagen elders ondergebracht worden, maar het was een dubbeltje (ja, die bestaan kennelijk nog) op zijn kant om geen vertraging of teleurstelling op te moeten lopen!

Door de aanvulling van zeer actief nieuw bloed, de leden van het DVD-team die mee bleven doen en het samenvoegen van het team dat de 'Specials' maakt, konden zonder vertraging toch tijdig alle discs ge-

produceerd worden.

Er is nu een nieuw team, het DiscTeam, dat zowel de GigaHits (bijlage SoftwareBus) als de 'Specials' produceert. De wat onnatuurlijke splitsing in twee teams werd dus verlaten. De inhoud van de GigaHits werd verbreed en het 'innerlijke' uiterlijk en functionaliteit werden verbeterd. In de SoftwareBus is een artikel gepubliceerd over de nieuwe formule voor de GigaHits en de verdere uitbouw van het DiscTeam.

Naast de 6 GigaHits bij de SoftwareBus verschenen in 2006 de volgende 'Specials':

- VoIP Xtra CD-ROM
- WebOntwerp 2006 DVD-ROM (Platform WebOntwerp)
- DigiFotoDisc 2007 CD-ROM (Platform DigiFoto)
- MultiMediaMiXXXL DVD-ROM (dual layer)

De Platforms WebOntwerp en DigiFoto kregen technische ondersteuning van het DiscTeam.

6. VraagBaak

De VraagBaak is afgelopen jaar in de diversiteit van de verschillende vormen gerealiseerd. Er zijn nu ingangen via de website (kopje 'Helpdesk'), via e-mail, via telefoon (zowel gewoon als VoIP), DOSgg nieuwsgroepen en het DOSgg forum. In 2006 werd het forum uitgebreid met Xpert rubrieken en werd de KennisBank gelanceerd.

Er is nu ook een ingang voor Windows Vista.

Vele vrijwilligers steken hun vrije tijd in de VraagBaak. Onder het motto 'kennis delen'

worden vraagstellers bijgestaan in hun problemen.

Ook tijdens gebruikersdagen en HCC-dagen zijn vele VraagBaak-medewerkers actief in het beantwoorden van vragen en oplossen van problemen.

7. De SoftwareBus

Al bijna 25 jaar is de SoftwareBus een veelzijdige en gewaardeerde publicatie van de HCC!DOSgg en haar voorgangers. Nog altijd is de formule: besprekingen van software en toepassingen, die de beginnende en gevorderde computerhobbyist kunnen boeien.

Wat het abonnement op de SoftwareBus na zoveel jaren nog steeds aantrekkelijk maakt, zijn de ook bijgevoegde glimmende schijven, de GigaHits DVD-ROM's. Geen enkel ander tijdschrift in Nederland biedt jaarlijks zoveel software aan zijn lezers.

De redactie en productie van de papieren uitgave van de SoftwareBus is het werk van een te klein groepje mensen. Uitbreiding van de redactie zit in de pijpleiding.

Opmerkelijk in 2006 was de toegenomen aandacht voor Linux, fotografie/fotobewerking en webontwerp-programmatuur. De grote populariteit van internet weerspiegelde zich ook in de reeks artikelen waarin hyperlinks naar url's genoemd en kort besproken werden.

8. eMailings

In 2006 verschenen weer 17 eMailings. Deze worden gratis toegestuurd aan DOSgg-leden met een (bekend) e-mail adres

bij HCCnet en aan degenen die zich aangemeld hebben. De eMailings bevatten actuele (DOSgg)-onderwerpen en mogen zich in een grote populariteit verheugen. Er werd extra aandacht besteed aan de kruisverbanden met de DOSgg website en met de vele vormen van de VraagBaak; na een eMailing zien deze een duidelijke toename in 'hits' en vragen.

In 2006 werden in eMailings USB-gadgets ter beschikking gesteld. Soms nuttige, soms nutteloze maar grappige apparaatjes. Dit bleek een succes met veel respons.

Een zorg is dat steeds meer leden hun HCCnet e-mail-account niet meer uitlezen. Zij zijn gemigreerd naar een XS4ALL account en/of willen het HCCnet account niet meer gebruiken, omdat het totaal verziekt is door spam. Hierdoor raakt de DOSgg - naast andere groeperingen van HCC - voor een belangrijk deel hun 'spreekbuis' met de achterban kwijt. Dit is onder de aandacht gebracht van de landelijke HCC, maar actie komt uitermate langzaam op gang.

9. Relatie met HCC

Last but not least: de landelijke HCC, de 'moedervereniging' van de DOSgg.

De HCC heeft zich de laatste jaren vooral in commerciële richting ontwikkeld. De afstand tot de computerhobbyist en de groeperingen werd steeds groter. In plaats daarvan kregen we allerlei producten en diensten tegen 'aantrekkelijke prijzen' voorgeschoteld. De relatie met uitgever IDG (van onder

andere Computer!Totaal) werd inniger door invoering per 1-1-2006 van het 'omgekeerde model' waarbij de uitgever verantwoordelijk was voor 'leden'winst en de HCC in ruil voor het 'leden'-bestand en het merk 'HCC!' een percentage van de opbrengst krijgt in plaats van contributie van leden. Het HCC-kantoor trok in bij IDG.

HCCnet was ook in de problemen geraakt en was al in 2005 verkocht aan XS4ALL.

Kortom, de HCC heeft (in 2005) haar kroonjuwelen verkocht, maar de opbrengst in de vorm van meer leden of geld blijft uit. Het ledenverlies gaat niet meer zo snel als in het verleden, maar de geplande ledenwinst is nog een fata morgana. Dit heeft geleid tot het inzicht dat de miljoenen die aan 'marketing' zijn besteed niet het gewenste effect hebben. Bij ongewijzigd beleid zal op termijn van enkele jaren het eigen vermogen verdampt zijn. Er wordt inmiddels ijverig gezocht naar een kentering die de HCC weer aantrekkelijk(er) en financieel gezond moet maken.

Eén van de maatregelen op financieel terrein is dat de afdracht van de landelijke HCC aan groeperingen niet meer de volle contributie van € 2,38 zal bedragen, maar 20% minder. Ook enkele andere financiële bijdragen werden gewijzigd/verlaagd, deels om te besparen, deels om de administratie te verlichten.

Inmiddels heeft de Ledenraad HCC de Activiteitengebaseerde Budgettering aangenomen. Er

werd gestart met een pilot-groep in 2006, de definitieve invoering zou starten op 1 januari 2007 en het geheel zou in 3 jaar gerealiseerd moeten zijn. De DOSgg opteerde voor een overgang in het laatste jaar. Er is met de invoering van het nieuwe systeem vertraging opgelopen van een jaar. De bedoeling is dat het nu in de resterende twee jaar wordt doorgevoerd. Voor de DOSgg maakt dit geen verschil.

Het nieuwe systeem betekent dat de DOSgg met ingang van 2009 geen contributieafdracht meer zou krijgen van de HCC, maar ook geen budget kan aanvragen omdat het eigen vermogen ver boven de norm is en eerst 'opgegeten' moet worden. Anderzijds heeft de DOSgg door haar eigen juridische/financiële positie wel te maken met (de mogelijkheid van) een contributie. Het bestuur heeft nog geen vastomlijnd plan hoe de DOSgg kan reageren op de toekomstige situatie.

De relatie tussen de landelijke HCC en de DOSgg was in de eerste helft van 2006 vrij koel. De verwijdering tussen HCC en groeperingen was hier duidelijk merkbaar. Echter, medio 2006 kwam er een belangrijke kentering. Het hoofdbestuur van de HCC zocht toenadering en zocht een sterkere rol voor groeperingen. Het inzicht was doorgedrongen dat juist het verenigingskarakter de HCC onderscheidt van een commerciële uitgever of producten/diensten-verkoper. De directeur Ronald van Rooden verliet de HCC medio 2006.

Inmiddels schrijven we niet meer het merk 'hcc!' maar weer de vereniging 'de HCC'.

ActiviteitenPlan DOSgg 2007

1. Inleiding

In de Algemene Leden Vergadering van 2005 is het MeerjarenBeleid DOSgg 2005-2008 aanvaard. Dit is de basis voor het activiteitenplan voor 2007 en 2008. Hier zullen we ons concentreren op 2007.

2. Algemeen

In 2007 zal vooral gewerkt worden aan versterking van het bestuur en kader. Er gaan soms wat bestuurs/kaderleden, gelukkig komen er ook weer bij. Maar per saldo is het te weinig, vooral zijn een aantal Platforms en andere activiteitencentra (zoals redactie SoftwareBus) te dun bezet. Het is nodig de bezetting te vergroten, te versterken en vooral zwakke plekken zoals (noodgedwongen) one-man shows te vermijden. Er zal ook gelet worden op een grotere diversiteit qua leeftijdsopbouw in het kader en bestuur. Om de tendens van vergrijzing tegen te gaan, betekent dit dat vooral gezocht zal worden naar jonge(re) kader- en bestuursleden. Meer spreiding over bevolkingsgroepen en geslacht is ook welkom.

Er zal een wervingscampagne gestart worden voor uitbreiding. Deels in de SoftwareBus, deels in de eMailings, tijdens bijeenkomsten, door in de nieuws-groepen en forums naar mogelijk geschikte en beschikbare kandidaten te zoeken. Het langzame maar gestage ledenverlies is het bestuur een

doorn in het oog. In vroegere jaren werden ledenwervingsacties en targets aangekondigd, maar de resultaten bleven achter. Toch wil het bestuur weer een poging doen. Enerzijds door zo mogelijk de samenwerking met de landelijke HCC - bijv. gratis disc voor HCC-leden - te herhalen. Maar ook door meer aan de weg te timmeren in een HCC verenigingsperiodiek, dat hopelijk in 2007 in het licht van de nieuwe HCC verenigingspolitiek weer terugkomt.

3. Bijeenkomsten

De vijf bijeenkomsten in 2006 waren een gevolg van het samentrekken van de twee regionale bijeenkomsten die te lijden hadden aan te weinig bezoek. Gebleken is dat dit beeld zich voortzet nu er twee extra bijeenkomsten in De Bilt waren. Bovendien wordt een te zware wissel getrokken op de inzet van kader en valt het moeilijk af te stemmen met het schema van de SoftwareBus. In 2007 hebben we daarom 4 bijeenkomsten in De Bilt gepland; voor 2008 zijn er weer drie zoals voorheen; in principe eind januari, begin april, eind september en vervolgens eind november de HCC-dagen in Utrecht.

De Activiteitencommissie wil de leden meer tegemoetkomen in hun wensen en de lezingen en workshops hieraan aanpassen. Een aspect daarbij is veel gestelde vragen om te zetten naar lezingen zodat de antwoorden een bredere groep bereiken.

De Platforms is verzocht om vooral nieuwe ontwikkelingen te volgen, informatie hierover

voor de leden te verzamelen, deze om te zetten naar begrijpelijke taal en in zogenaamde hapklare brokken aan te bieden.

Er wordt gezocht naar een goede oplossing om lezingen en workshops digitaal op te nemen en te verspreiden via internet zowel als op onze discs.

4. Platforms

Hieronder een korte uiteenzetting van de plannen van onze Platforms.

Platform Linux

Voor 2007 heeft het Platform als thema gekozen: Ja, met Linux kan dat ook, en nog wel op je gemak! Kortom, Linux doet qua mogelijkheden echt niet meer onder voor Windows. En Linux is echt niet meer alleen maar voor geeks. We besteden net als in 2006 aandacht aan software die zowel onder Windows als onder Linux werkt, aan het draaien van Windows software onder Linux, aan prima Linux alternatieven voor Windows software en aan het gemak van Linux in het gebruik.

Platform DigiFoto

Het Platform is vertegenwoordigd in de DOSgg Nieuwsgroepen en het Forum, dat laatste echter zonder beeldmateriaal omdat het Platform dat concurrentie vond voor de DigiFoto Galerie. In 2007 komt daarin verandering: het Platform DigiFoto zal in het Forum ook beeldmateriaal gebruiken. Uiteindelijk gaat het bij DigiFoto vooral om beeldmateriaal en het zou niet zinvol zijn om in de onderlinge communicatie niet van deze mogelijkheid ge-

bruik te kunnen maken.

De DigiFoto Buitendag 14 april 2007 wordt dit jaar door Wesel Sijl georganiseerd in het Roergebied in Duitsland in een voormalige hoogoven. Wij hopen op mooie plaatjes van deze fotogenieke locatie!

Evenals voorgaande jaren is het streven om bij elke DOSgg dag in De Bilt tenminste een lezing en/of workshop voor rekening van het Platform DigiFoto te nemen.

Er is al een aantal DOSgg P3 minicursussen op het gebied van digitale fotografie en beeldbewerking. Voor 2007 staat nog enkele nieuwe gepland. Ook voor de SoftwareBus zullen weer een aantal bijdragen worden geleverd.

De contacten tussen de deelnemers vindt vooral plaats via de DOSgg nieuwsgroep DigiFoto en vanaf 2007 dus ook via het Forum. Overwogen wordt het contact uit te breiden met een eMailing speciaal voor deelnemers DOSgg Platform DigiFoto. Het is daarvoor nodig eerst de verloren geraakte bestanden met o.a. de e-mailadressen van deelnemers te herstellen. Ook zullen pro-actief meer deelnemers worden geworven (vooral tijdens de HCC-dagen en in de SoftwareBus). Aan de hand van het 'profiel' van de (nieuwe) deelnemers zal getracht worden deze actief te betrekken. Voor het najaar van 2007 staat een DigiFotoDisc 2008 gepland.

Platform WebOntwerp

Het Platform zal de ingeslagen weg voortgaan en versterken.

Dit betekent onder andere: een lezing/workshop per bijeenkomst, artikelen in SoftwareBus, deelname tijdens HCC-dagen. De eigen website zal pasklaar gemaakt worden voor een brede groep deelnemers.

Voor het eind van dit jaar staat de disc WebOntwerp 2008 op de rol; nader bekeken zal worden of dit een CD-ROM of een DVD-ROM wordt.

Ook zal gestreefd worden naar uitbreiding van het aantal deelnemers en het kader.

Platform Muziek

Doordat Chris Laarman zijn activiteiten als coördinator van het DOSgg Platform Muziek heeft moeten beëindigen, is de bezetting geminimaliseerd. Het zal veel moeite kosten, het wegvallen van zijn kennis, visie en inzet op te vangen. Een eerste taak voor 2007 is dan ook te trachten de personele basis te verbreden. Begin 2007 zal het waarschijnlijk niet lukken om op alle DOSgg dagen aanwezig te zijn.

Chris heeft overigens de interessesfeer van zijn hobby wat verlegd. We zouden hem weer bij ons kunnen tegen komen met bijvoorbeeld de Combat Flight Simulator. Of de PC met zendontvang apparatuur; wel geluid. Eventueel ook muziek.

Promotie van geluidsmogelijkheden onder Linux is dringend nodig. De diversiteit in benadering van het geluidsgebeuren in Linux maakt dit niet gemakkelijk. Het Platform wil hier in 2007 extra aandacht aan besteden. Verder zal de website

de nodige aandacht vergen. Er zijn hier mogelijkheden voor het verspreiden van informatie en het bieden van communicatie die de moeite waard zijn.

Mochten er DOSgg-leden zijn die bereid zijn anderen van hun ervaring op het geschetste gebied mee te laten delen, dan zijn er hier mogelijkheden.

Platform DigiVideo

Het Platform probeert weer enthousiasme op te bouwen en deelnemers te werven.

Platform Windows

Voor 2007 staan weer een aantal onderwerpen op de rol om daar lezingen en workshops voor te maken naast artikelen in de SoftwareBus. Er zal aandacht geschonken worden aan veiligheid op de computer en uiteraard zal Windows Vista met zijn specifieke nieuwe onderdelen aan bod komen.

De verwachting is dat voor deze nieuwe Windows uitvoering in toenemende mate vragen gesteld gaan worden, aanvulling van medewerkers die zich voor deze ontwikkeling interesseren of een bijdrage kunnen leveren aan het Windows Platform zijn dan ook van harte welkom.

5. DiscWare

Ook voor 2007 staan weer 6 GigaHits op het programma. Daarnaast willen we meer samenhang in de thema's bereiken over onze verschillende media.

Ook zijn weer een aantal 'Specials' gepland. Dat betreft de genoemde DigiFotoDisc 2008 en WebOntwerp 2008, waar onder-

steuning voor geboden zal worden. Andere onderwerpen zullen nader bepaald worden. Voor de inhoud wordt ernaar gestreefd om de samenwerking met de Platforms te verstevigen. Vooral met het Platform Linux heeft dit al vruchten afgeworpen, maar met een aantal andere Platforms is er nog veel potentieel voor verbetering. Versterking van de Platforms bleek hier een randvoorwaarde.

De GigaHits zullen worden verbeterd in uiterlijk, functionaliteit en er zal een ruimere en meer gevarieerde keuze aan software opgenomen worden. Zonodig wordt een dual layer DVD-ROM (8,5 GigaByte) uitgegeven om de nodige ruimte te verschaffen. Samen met de SoftwareBus wordt gewerkt aan themanummers. Deels zal dit de behoefte aan 'Specials' verminderen en de waarde van de GigaHits voor de leden vergroten. Daarom zullen SoftwareBus en GigaHits samen in de losse verkoop komen op onze website en bijeenkomsten.

Vanaf eind 2006 wordt aan de GigaHits gewerkt door een deels nieuw en deels voormalig team. Om de vernieuwingen routinematig te kunnen verwezenlijken, zijn deels aangepaste, deels nieuwe tools en procedures in voorbereiding. Zodra deze gereed zijn, zullen meer 'oude' en nieuwe medewerkers getraind worden en zal een definitief DiscTeam wor-

den samengesteld.

Voor meer details - onder andere over de 'formule' - wordt verwezen naar een artikel in SoftwareBus 2007-02.

6. VraagBaak

Voor wat de VraagBaak betreft nadert de infrastructuur zijn uiteindelijke vorm. Er ligt nog een wens om het zogenoemde

'ticket systeem' dit jaar te realiseren en daarmee de zaak compleet te maken.

Rest nog het gebruik van alle mogelijkheden van de VraagBaak te stimuleren. Daarvoor zal er regelmatig aandacht aan geschonken worden in de diverse uitingen van HCC!DOSgg zowel intern als extern.

7. SoftwareBus

Er zijn weer 6 uitgaven van ca 44 pagina's gepland, vergezeld van de GigaHits. De abonnementsprijs blijft € 12/jaar. Gezien de kostenontwikkelingen zullen we op de kleintjes moeten letten. Eventuele 'overflow' zal dan kunnen verhuizen naar de GigaHits in digitale (full colour) vorm, zodat de drukkosten gedrukt kunnen worden.

Voor de inhoud wordt een nieuwe 'formule' uitgedacht. Hierin wordt gestreefd naar meer variatie (kortere artikelen), maar ook naar thema-nummers. Er komt ook meer samenhang tussen SoftwareBus en GigaHits. Beide zullen in de losse verkoop komen.

Zodra de nieuwe formule voldoende vorm heeft, zal de redactie worden uitgebreid en versterkt om een en ander ten uitvoer te brengen. Een aantal kandidaten is hiervoor beschikbaar, maar er is nog veel ruimte voor meer mensen! Ook zouden we graag meer auteurs begroeten.

8. eMailings

De algemene formule wordt wegens succes voortgezet. Ook de USB-gadgetsactie. Er blijken genoeg interessante rariteiten op de markt te komen.

Er zijn betere regels opgesteld voor de inhoud en vooral de frequentie. Per saldo zullen er meer eMailings komen om de 'gaten' op te vullen, afgezien van de zomerperiode.

Een belangrijke gedaanteverwisseling is gepland. De eMailings zullen in de stijl van de SoftwareBus, de DiscWare en de toekomstige website worden uitgevoerd. Grafisch materiaal wordt in de toekomst niet (allemaal) meer 'embedded', maar zal op de server

staan en wordt binnengehaald bij het lezen, mits er een open verbinding is met internet en de lezer het binnenhalen van plaatjes niet blokkeert. Deze methode spaart volume voor het verzenden en is inmiddels algemeen geaccepteerd dank zij de kabel/adsl-verbindingen.

Aan- en afmelden is voor velen nog een lastige procedure. Er komt daarom de mogelijkheid via een formulier op de website en een aan/afmelding per email. De bedoeling is om een en ander in een 'listserver' te verwezenlijken. Per saldo hopen we door meer 'klantvriendelijkheid' dat het aantal aanmeldingen toeneemt, zodat de doelgroep van de DOSgg wordt vergroot.

De werkwijze van samenstellen en verzenden wordt vereenvoudigd. Dat spaart (doorloop) tijd en maakt het proces minder afhankelijk van mensen.

9. Website

Er is een metamorfose in voorbereiding. Het uiterlijk wordt afgestemd op SoftwareBus/DiscWare/toekomstige eMai-

lings. Ook wordt een CMS (Content Management Systeem) ingevoerd zodat verschillende groepen binnen de DOSgg - zoals Platforms - op een gemakkelijke manier hun eigen 'content' kunnen verzorgen binnen de kaders van de website.

Voor de webshop zal in de toekomst gebruik gemaakt worden van een standaard eCommerce programma. Dit vergroot de mogelijkheden en functionaliteit. Ook betalen per creditcard, PayPal of 'pinnen' via iDEAL kan dan ingevoerd worden.

10. Samenspel met landelijke HCC

Evenals in het verleden hecht de DOSgg aan een goed samenspel met de HCC. Helaas moet geconstateerd worden dat dit de laatste jaren tegen de verdrukking in moest. Maar er kwam in 2006 een kentering en er wordt nu weer aandacht besteed aan de HCC als vereniging in plaats van -even kort door de bocht- een 'merknaam'.

Momenteel heeft de HCC veel energie nodig voor een heroriëntatie om verdere uitloop van leden te voorkomen en weer financieel gezond te maken. Laten we er niet over speculeren welke kant dit op gaat, maar het bestuur zal proactief bijdragen aan de discussies en werkgroepen en waar mogelijk ook de positie van de DOSgg daarin promoten.

● Jaarrekening 2006 en begroting 2007 ●

Hieronder presenteren we een voorlopige verkorte versie van de jaarrekening 2006 en de begroting 2007. Het is de geconsolideerde versie, d.w.z. dat de Vereniging DOSgg en de DOSgg ProgrammaTheek BV samengevoegd zijn. De volledige versie kunnen DOSgg leden downloaden van www.DOSgg.nl (Ledenkaarten). Na controle door accountant en kascommissie zullen de definitieve cijfers, het verslag van de accountant en

van de Kascommissie daar beschikbaar zijn.

Verenigingsactiviteiten vallen uiteraard onder de Vereniging DOSgg, commerciële activiteiten worden ondergebracht in de BV die 100% eigendom is van de vereniging. Dat betreft activiteiten als uitgafte SoftwareBus en discs met software.

Waar relevant vinden tussen BV en vereniging verrekeningen plaats, om het beeld zo zuiver mogelijk te houden.

De cijfers

Samengevoegde Exploitatierkening 2006 en Begroting 2007 Vereniging en BV

INKOMSTEN	Rekening	Begroting	UITGAVEN	Rekening	Begroting
	2006	2007		2006	2007
Contributie	49.739	38.000	Bestuurskosten	14.036	12.500
Saldo rente	16.829	15.500	HCC- & gebr.dagen	43.939	43.500
Saldo DOSgg-Discs	2.076	2.500	DOSgg-platforms	8.296	7.500
Saldo SoftwareBus	6.360	4.000	Mailing nieuwe leden	652	1.000
			Kosten Internet	4.949	5.000
			Afschrijving hardware	4.878	4.500
Nadelig saldo	10.279	21.500	Diverse kosten	8.533	7.500
totaal	85.283	88.150	totaal	85.283	88.150

Korte toelichting van Gerard Hoijtink (penningmeester):

Er is een neergaande tendens voor de contributie-inkomsten door twee oorzaken: het aantal leden daalt samen met dat van de HCC (gelukkig minder dan voorgaande jaren) en de afdracht van contributie door de HCC is voor 2007 met 20% verlaagd om de financiële problemen bij de HCC te verlichten. De effecten hiervan zijn in de begroting voor 2007 verwerkt. Het gevolg is dat het nadelige saldo in de begroting 2007 zo'n € 11.000 hoger uit valt dan het nadelig saldo 2006. Het nadelige

saldo komt ten laste van het vermogen.

In 2006 waren de contributie-inkomsten en de inkomsten van de SoftwareBus wat lager dan begroot, maar de inkomsten van discs met software (de 'specials') vielen mee. Samen met wat andere meevallertjes komen we uit op een nadelig saldo van ca € 10.000 (begroot tekort: ca € 13.000).

Na 2008 zal de afdracht van contributie door HCC vervallen,

omdat dan ook de DOSgg onder het nieuwe regime van Activiteiten Gebaseerde Budgettering valt. Daarbij is het vermogen van een groepering beperkt. De DOSgg komt ver boven deze norm uit; we zullen gaan interen of we moeten alternatieve inkomstenbronnen aanboren.

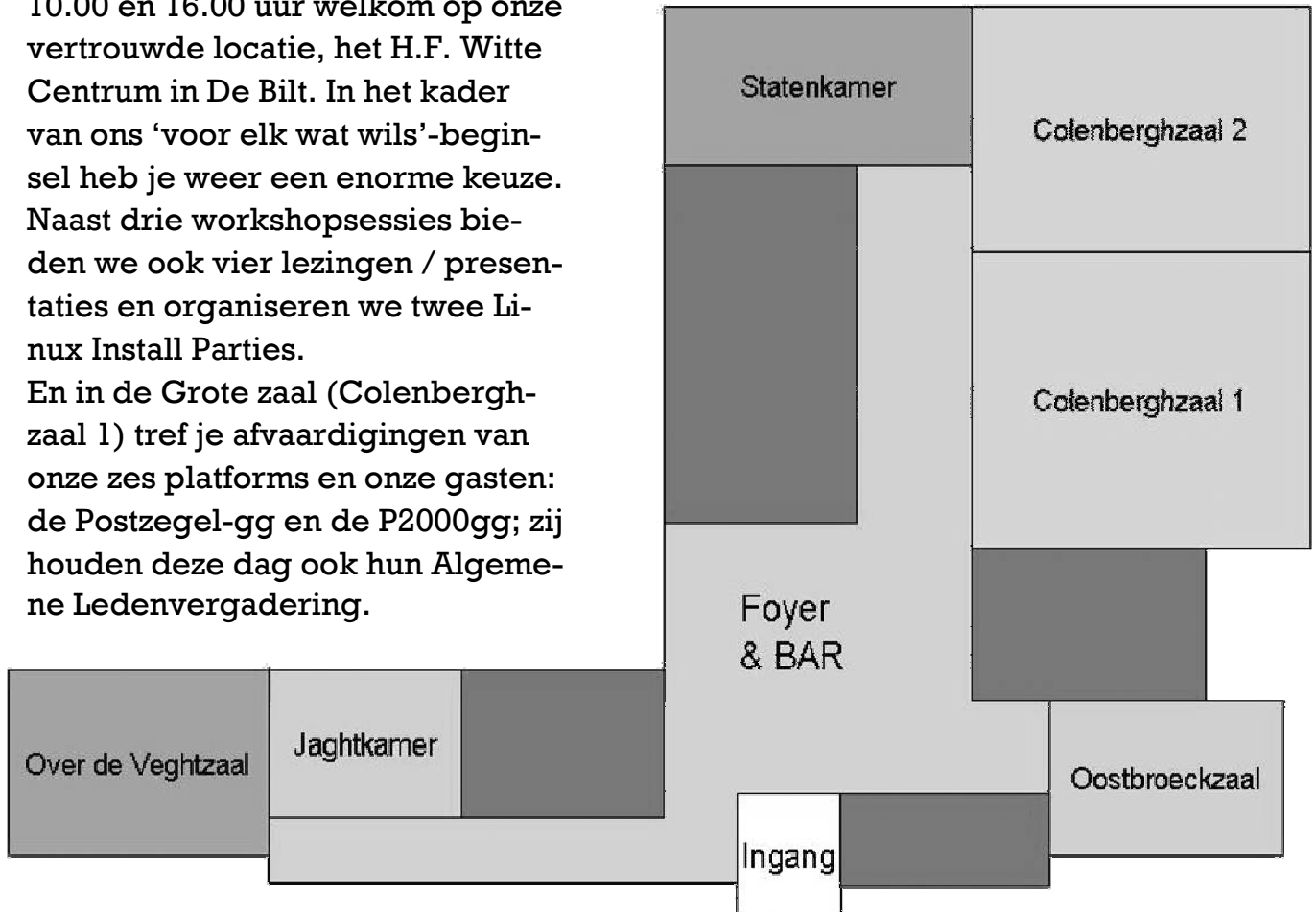
Het gezamenlijk vermogen van de Vereniging en de BV bedraagt per 31 december 2006 ca € 530.000. Dit is risicomindele belegd.

• DOSgg-gebruikersdag 21 april •

Op deze zaterdag ben je tussen 10.00 en 16.00 uur welkom op onze vertrouwde locatie, het H.F. Witte Centrum in De Bilt. In het kader van ons 'voor elk wat wils'-beginsel heb je weer een enorme keuze. Naast drie workshopsessies bieden we ook vier lezingen / presentaties en organiseren we twee Linux Install Parties.

En in de Grote zaal (Colenberghzaal 1) tref je afvaardigingen van onze zes platforms en onze gasten: de Postzegel-gg en de P2000gg; zij houden deze dag ook hun Algemene Ledenvergadering.

	Tijd	Locatie	Onderwerp	Platform/spreker
	10.00 - 16.00	Colenberghzaal 1	Hele dag foto's lamineren	DigiFoto
lezingen	10.30 - 11.30	Over de Vegtzaal	Audacity geluidsprogramma	Evert Vinkenborg
	13.45 - 14.45	Over de Vegtzaal	Windows Vista	Sander Wendling
	15.00 - 16.00	Over de Vegtzaal	Diashow, hoe laat ik mijn foto's zien?	Koos van Antwerpen
	10.30 - 11.30	Oostbroeckzaal	VoIP	John v/d Laak
	13.45 - 14.45	Oostbroeckzaal	Linux Install Party	Platform Linux
	15.00 - 16.00	Oostbroeckzaal	Linux Install Party	Platform Linux
workshops	10.15 - 11.15	Jaghtkamer	Programma 's installeren Onder Ubuntu	Jan Stedehouder
	13.45 - 14.45	Jaghtkamer	Joomla content beheer	Nicolaas K.v.Ermel
	15.00 - 16.00	Jaghtkamer	Joomla content beheer	Nicolaas K.v.Ermel
ALV's	10.45 - 11.45	Colenberghzaal 2	Algemene Ledenvergadering	P2000
	12.00 - 13.30	Colenberghzaal 2	Algemene Ledenvergadering	DOSgg
	14.00 - 15.45	Colenberghzaal 2	Algemene Ledenvergadering	Postzegel-gg

DOSgg-GebruikersDag en Algemene LedenVergadering op 21 April in De Bilt

Je kunt in de grote zaal ook terecht voor onze DOSgg Discs (o.a. WebOntwerp 2006 en DigiFotoDisc4) en bij onze VraagBaken. Je kunt bij hen terecht voor de meest uiteenlopende vragen. Soms nemen bezoekers ook hun spullen mee, om vragen met voorbeelden te verduidelijken. Dit juichen we natuurlijk van harte toe, al nemen we geen verantwoordelijkheid voor het eventueel stukraken van deze spullen. Het Platform DigiFoto demonstreert (o.a.) het lamineren van foto's. Iedere bezoeker wordt in de gelegenheid gesteld één foto *gratis* te (laten) lamineren. Meerdere foto's kan alleen als er geen mensen staan te wachten; hiervoor brengen we dan wel € 0,50 per foto in rekening. Verder vindt dus, zoals in de titel al aangegeven, deze dag onze Algemene LedenVergadering plaats.

Lezingen/presentaties/Algemene Ledenvergadering:

10.30 - 11.30	Audacity geluidsprogramma
Evert Vinkenborg zal namens het Platform Muziek een boeiend betoog houden over Audacity, een programma voor het bewerken en digitaliseren van geluid.	
10.30 - 11.30	VoIP
In een andere zaal zal John v.d. Laak een uitgebreide uitleg geven over VoIP, ofwel bellen via Internet. Voor niets, of bijna voor niets, kun je uitgebreid bellen met mensen over de hele wereld, als je een continue internetverbinding hebt. De DOSgg gebruikt deze techniek voor de VraagBaak, en veel particulieren en bedrijven gaan ook over op VoIP. Wil je hier alles over weten, kom dan naar deze lezing.	
12.00 - 13.30	DOSgg Algemene Ledenvergadering
In een extra zaal vindt op deze tijd de ALV van de DOSgg plaats. Voor de geïnteresseerde leden, in dezelfde zaal: 10.45 - 11.45 houdt de P2000-gg haar ALV 14.00 - 15.45 houdt de Postzegel-gg haar ALV	
13.45 - 14.45	Windows Vista
In de eerste middagsessie neemt Sander Wendling ons mee door de wereld van Windows Vista, de nieuwste versie van Microsoft's bekende operating system. Overstappen of niet, kom het beluisteren bij Sander.	
15.00 - 16.00	Diashow of Fotoalbum hoe laat ik mijn foto's zien?
In de laatste lezing van deze dag neemt Koos van Antwerpen met zijn publiek door hoe je je foto's kunt laten zien. Zeker nu er zoveel digitaal gefotografeerd wordt, moet je nadenken over wat je allemaal met al die foto's gaat doen. Koos komt met tips en suggesties. De programma's 'Foto's op CD/DVD' van Magix en 'Foto Story 3 voor Windows' van Microsoft (freeware) komen hier aan de orde.	

Tweemaal: van 13.45 - 14.45 en van 15.00 - 16.00 'Linux Install Party'

vindt in de andere lezingenzaal plaats. Wil je Linux installeren, of heb je Linux al op je PC en heb je daar op een of andere manier problemen mee, hetzij met het installeren van pakketten, hetzij met de werking ervan zoals wireless networking, kom dan met je PC langs en we zullen je helpen.

Workshops**10.15 - 11.15 | Programma's installeren onder Ubuntu**

Nu heb je Linux en wil je er wat mee. Namens het Platform Linux begeleidt Jan Stedehouder de deelnemers bij het installeren van programma's onder deze Linux-variant. Na afloop van deze workshop ben je dus in staat dit kunstje thuis ook uit te halen

Tweemaal 13.45 - 14.45 en van 15.00 - 16.00 Joomla content-beheer

Na de workshop over de installatie van Joomla borduurt Nicolaas Kraft van Ermel van het Platform WebOntwerp voort op dit onderwerp en gaat met het publiek aan de slag om door middel van dit gratis Content Management Systeem informatie op de website te plaatsen. Dit is de tweede workshop uit een serie van drie over Joomla.

Vooraanmelding workshops mogelijk!

Voor onze workshops is altijd veel animo. Per workshopsessie kunnen 22 personen deelnemen (twee achter één PC). Teneinde gedrang en ergernis te beperken, verdelen we de helft van de plaatsen via voorinschrijving en de andere helft, op de dag zelf, aan de InfoBalie. Voorinschrijving is mogelijk t/m de maandag vòòr deze gebruikersdag (dus uiterlijk 16 april) via onze website www.DOSgg.nl. Lees daar de spelregels. Bij meer aanvragen dan plaatsen wordt er geloot. Inschrijvers krijgen per e-mail bericht of zij een plaatsbewijs kunnen ophalen. De overige plaatsbewijzen worden verdeeld aan de InfoBalie.

Na afloop van de workshops krijgen alle workshopdeelnemers een CD-ROM mee, met daarop de in de workshops gebruikte software (voor zover niet door copyrights beschermd) en andere nuttige informatie.

Kijk kort voor deze DOSgg-GebuikersDag nog even op onze website www.DOSgg.nl voor de meest actuele informatie over deze dag!

Vrijwilligers welkom

Al onze activiteiten worden door vrijwilligers uitgevoerd. Ook u kunt uw hobby nog meer gestalte geven, bijv. door erover te presenteren, door mensen als VraagBaak te helpen, door erover te publiceren op onze website of in de *SoftwareBus*. Er is altijd ruimte om mee te doen. Je kunt meer dan je denkt en met elkaar kun je nog meer. Neem gerust eens contact op met een van onze bestuursleden om over de mogelijkheden van gedachten te wisselen. Wij vertellen er graag meer over!

● Enkele programma's van GigaHits 2007-03 ●

Henk van Andel

Uit de GigaHits van deze keer lichten we 8 programma's, die een nadere vermelding verdienen, maar poets de overige software niet weg. Ook daar zitten juweeltjes tussen, al is dat voor ieder natuurlijk een subjectief oordeel.

Goed, hier komen de *Acht van Nummer Drie*

Extended Clipboard 1.4.21

Soms is het wel lastig dat je klembord maar één plaatsje heeft voor gegevens. Dan brengt Extended Clipboard van de Duitse auteur Marko Oette uitkomst.

Extended Clipboard maakt van je clipboard een map! Gegevens worden keurig opgeslagen, compleet met datum en naar type. Ze kunnen later weer in een applicatie worden ingevoegd. Het programma heeft een backup-functie, een automatische cleanup en filtert dubbele tekstblokken uit. Gegevens kunnen gegroepeerd worden.

Eigenschappen:

- Ondersteunt tekst, bitmap, WMF, EMF und RAW bestanden
- Aantal gegevens kan worden gemaximeerd
- Auto Clean Up (automatisch opschonen)
- Backup-functie

- Web Update
- Filter voor dubbele gegevens
- Windows Explorer look
- Tekst kan worden uitgebreid
- WMF als tekst (maakt platte tekst uit bijv. Word bestanden)

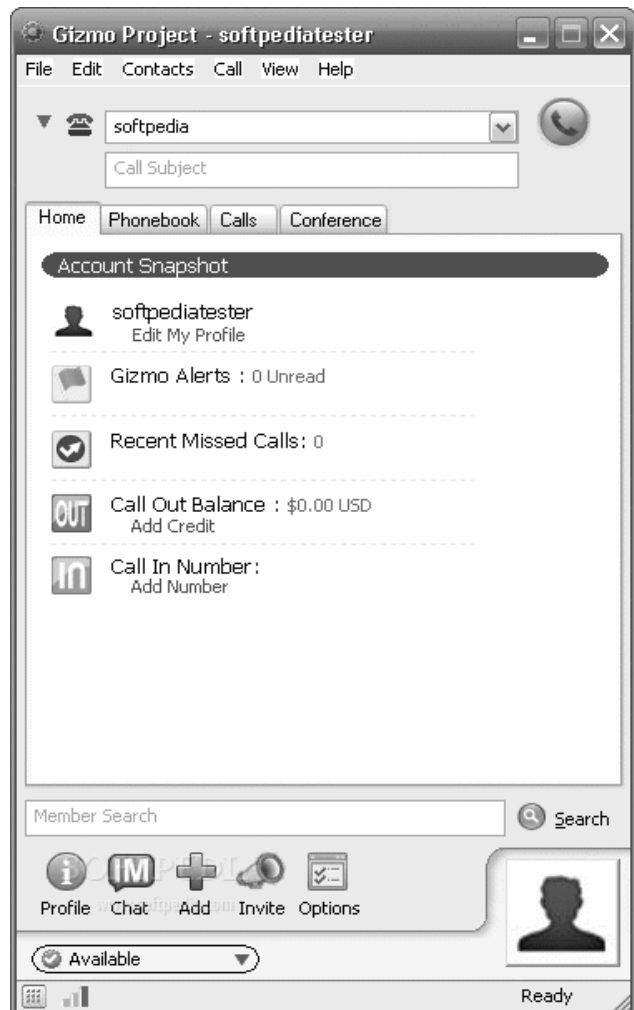
Tweetalig (Engels en Duits).

Prijs: freeware

Gizmo Project

Gizmo Project gebruikt je breedband internetverbinding voor telefonie. VoIP oftewel 'internet bellen', dus.

Gizmo is geheel gratis en je kunt gratis wereldwijd onderling bellen. Voor een

klein bedrag per minuut kun je ook naar vaste en mobiele telefoons bellen.

Het programma is beschikbaar voor diverse platforms. Op GigaDisc 2007-03 zijn de versies voor Windows, Linux en de Nokia 800 GSM telefoon opgenomen.

Een praktijkervaring: Gizmo is een 'hardnekkig' programma. Het wil zichzelf activeren, ook als je dat weigert.

Kurso de Esperanto 3.2 NL

Esperanto is een kunstmatige taal. Ooit bedoeld als wereldtaal, maar die ambitie heeft het (nog) niet helemaal kunnen waarmaken. Esperanto adepten geloven er nog steeds in. Misschien overweeg jij

dat ook? Daarom hebben we de Nederlandse versie van een cursus Esperanto opgenomen. Voor Linux en voor Windows. Cursus Esperanto is een multimedia computerprogramma voor de zelfstudie van Esperanto. Hier volgen enkele van zijn eigenschappen:

- Slechts 12 lessen
- Uitspraak en luisteroefeningen
- MP3-chansons - leer al zingen!
- Zeer gevarieerde oefeningen, om de inhoud vast te leggen

Het programma is freeware.

Xstream Radio 3.02

XstreamRadio: nog meer zenders, nog overzichtelijker

Zes maanden geleden werd de eerste versie van XstreamRadio in Nederland gelanceerd. Sindsdien hebben in Europa 100.000 mensen Xstream Radio gedownload en gebruiken het veelvuldig. Nu is er een vernieuwde versie van deze succesvolle desktopradio uitgebracht. Bevatte het programma begin dit jaar nog

zo'n honderd nationale en internationale radiozenders, inmiddels zijn dit er meer dan duizend.

Om wegwijs te worden in dit forse aantal, zijn de zenders nu opgedeeld in genres. Op deze manier is het nóg makkelijker om nieuwe radiostations te ontdekken of bekende terug te vinden. Hou je van Hip Hop of misschien Country? Dan zijn er waarschijnlijk tientallen radiostations over de hele

wereld die zich van jouw favoriete muziek bedienen. Via XstreamRadio kun je ze vinden en direct afspelen. Met de record-functie neem je vervolgens hele programma's of muziek op om vervolgens op je mp3-speler te beluisteren.

Download nu zelf de nieuwste versie van Xstreamradio en ontdek de ontelbare mogelijkheden van dit slechts 3 MB bevattende softwarepakket.

Freeware.

NASA World Wind 1.4

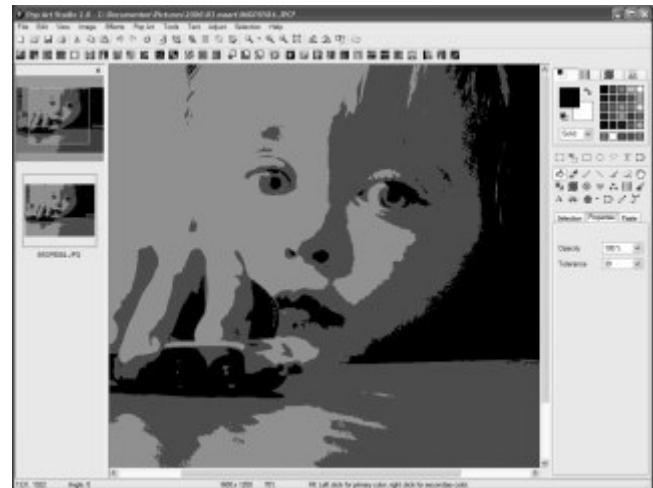
Met World Wind kun je vanuit een satelliet naar elke plaats op aarde inzoomen. Je ziet in feite de gegevens van de Landsat-satelliet en Shuttle Radar Topography

Mission gegevens. Vergelijk het maar met Google Earth.

Met World Wind ervaar je de aarde in een rijke 3D aanblik, alsof je erbij staat. Kijk naar de Alpen, kijk in de Grand Canyon, de Sahara of de camping die je op het oog hebt voor de vakantie.

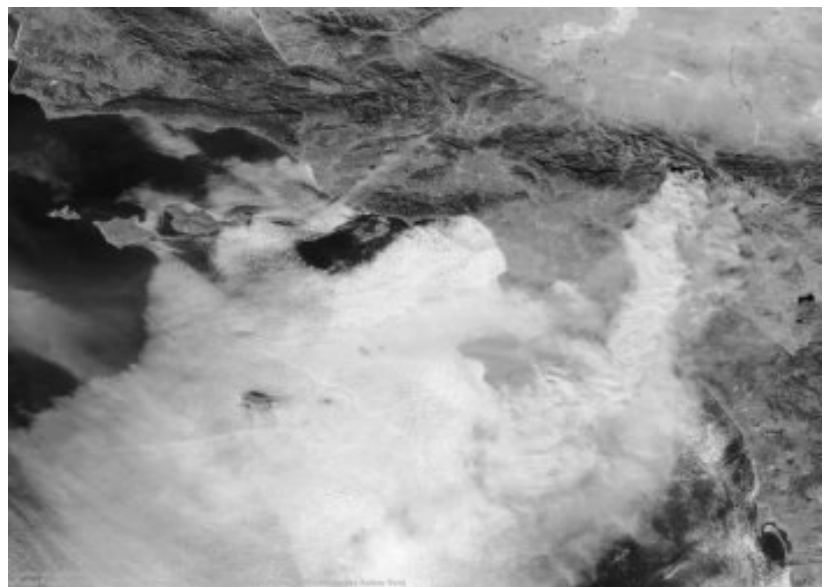
Het programma is Open Source/gratis.

Pop Art Studio 2.0

Met enkele muisklikken maakt u van uw foto een pop art kunstwerk in de beroemde Andy Warhol of Roy Lichtenstein stijl. Het programma is eenvoudig te gebruiken. U kunt elk formaat foto openen, bewerken, printen en opslaan in BMP, JPG, GIF, PNG of TIFF formaat zonder kwaliteitsverlies.

Versie 2.0 kent naast vele Andy Warhol-effecten het beroemde Roy Lichtenstein-effect. Het programma heeft uitgebreide selectie en teken tools, vele filters en mogelijkheden om kleuren aan te passen. Bovendien bevat deze versie een zeer handige en uitgebreide tekst-editor en een achtergrondvorm-functie die ontelbaar veel unieke Pop Art-afbeeldingen

kan genereren. De filters zijn Paul Klee, Mondriaan, vlaggen van alle landen, psychedelisch, kleur accent, textuur, onscherp masker en veel meer... De volledige versie kost Euro 49.

Secure Eraser 1.2

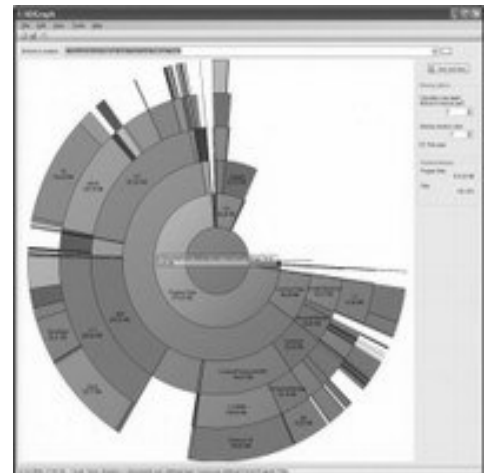
Dacht je dat Windows een bestand echt wist? Mooi niet! Je bestand blijft gewoon op de schijf staan. Alleen de verwijzing ernaar in het bestandssysteem wordt verwijderd. Daarom bestaan er zoveel herstelprogramma's, zoals de Prullenbak van Windows.

Wil je dat je bestanden *echt* gewist worden? Dan kun je Secure Eraser gebruiken. Je vertrouwelijke gegevens worden dan overschreven door andere gegevens en zijn niet meer te benaderen door anderen. Ook niet met een herstelprogramma.

Secure Eraser is gemakkelijk in het gebruik en is freeware.

HDGraph 1.0.1

Harde schijf weer vol? Met HD-Grap zie je meteen wat er aan de hand is, waar de ruimtevreter zich bevinden.

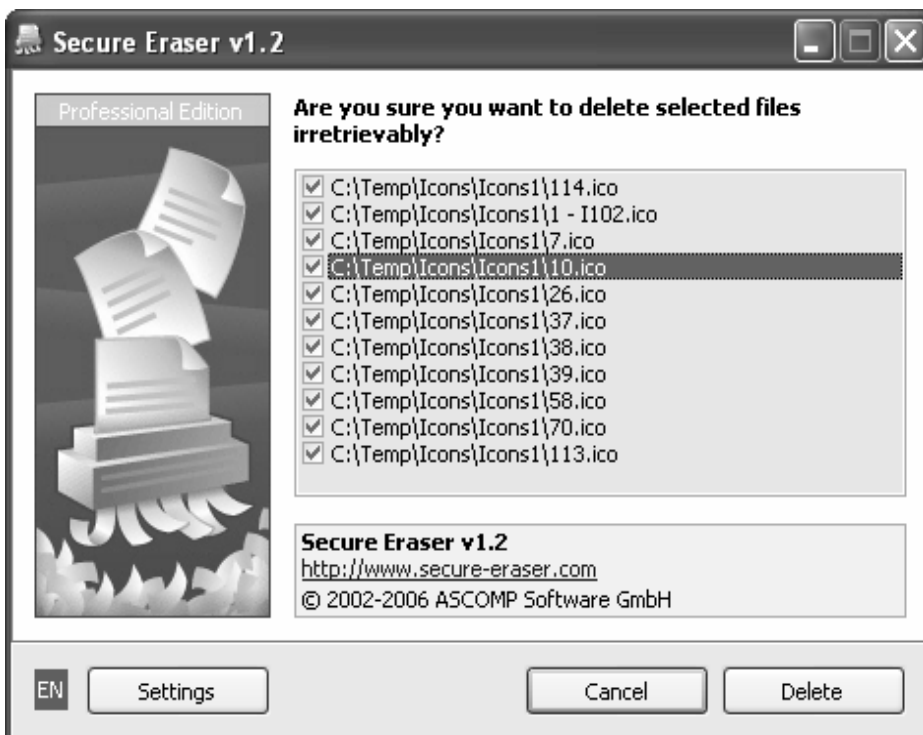

HDGraph is de eerste freeware tool voor Windows dat een taartdiagram maakt van je harde-schijfgebruik. Alle mappen en submappen staan in het plaatje en je ziet direct waar de grootste zich bevinden.

Eigenschappen:

- Tekent mappen en submappen in ringen die overeenkomen met het ruimtebeslag
- Het aantal niveaus is instelbaar
- Integratie in Windows Explorer; met een eenvoudige klik roep je HDGraph op.
- Het diagram kan opgeslagen worden om later te vergelijken met een volgende versie
- Het diagram kan opgeslagen worden als BMP

Door op het diagram te klikken ga je naar de betreffende map.

DVD, huren of kopen?

Ernst Roelofs

Van een videotheekeigenaar hoorde ik dat hun inkooprijzen flink gestegen waren, terwijl de prijzen van de consumenten-DVD's juist gedaald zijn. Dat laatste is een goede zaak, het eerste minder omdat mede door zo'n prijsbeleid videotheeken langzaam tot een uitstervend ras gaan behoren. Door het prijsverschil tussen huren en kopen te verkleinen zullen mensen eerder geneigd zijn een DVD te kopen dan te huren, hetgeen meer omzet genereert. Dat huren beter voor het milieu is (meerdere mensen doen immers met 1 DVD of muziek-CD) zal de entertainmentindustrie niet deren. Niet iedereen die huurt of downloadt, zal een verloren klant zijn. Voor mij, en waarschijnlijk voor meer mensen, is een hiërarchie in aanschaf te onderscheiden. Als ik een DVD graag wil hebben, koop ik die, waarbij prijs, verpakking, duurzaamheid en kwaliteit een rol spelen. De laatste twee overwegingen spreken voor zich omdat een gedownloade en/of gekopieerde DVD in de regel gecompriemd is naar een enkellaags DVD of CD (DivX) en dus minder van kwaliteit en minder houdbaar is. Daarnaast kost downloaden en kopiëren tijd en moeite. Vooral het downloaden kost soms erg veel tijd (weken). Een mooie DVD in een leuke verpakking is dan een aantrekkelijker alternatief voor een inferieure kopie. Als ik een film niet perse hoeft te kopen dan is huren een goed alternatief. Je loopt door de verhuurafdeling en ziet in de schappen allerlei titels die je niet perse hoeft te

bezitten maar waar je wel nieuwsgierig genoeg naar bent om te lenen (en ook hier speelt de prijs een rol). Omdat voor veel van die titels koop geen optie is, zal het illegale downloaden eerder toe- dan afnemen, als de videotheek verdwijnt. De laatste categorie, illegaal downloaden, is alleen een optie bij een snelle internetverbinding en geduld; dus niet iets voor een spontaan avondje filmkijken. Nog meer dan bij een bezoek aan de videotheek zal het hier ook gaan om toevallige treffers, die je uit nieuwsgierigheid downloadt. Ik durf dan ook te beweren dat veel downloads geen winst-derving zijn maar omzet kunnen genereren. De potentiële klant maakt kennis met een artiest na een download en vervolgens wil deze meer (en leuker verpakt dan zo'n kale kopie op CD of DVD).

DVD-verhuur kan daarom goed als parallel-circuit blijven bestaan naast de verkoop en zal eerder concurreren met het illegale downloaden. Natuurlijk is en blijft er een illegaal circuit. Ooit waren dat de naar cassettebandjes gekopieerde lp's (langspeelplaten; een grote zwarte schijf van vinyl met muziek in aan beide kanten geperste groeven). Ook toen had je liever een lp dan een cassettebandje (al was deze wel handzamer, gelijk de mp3-speler van nu), omdat de kwaliteit van de lp in de regel beter was en deze in een mooie hoes zat (en met een beetje geluk met de songteksten erbij).

Net als toen zijn bij de jeugd de financiële middelen niet onbeperkt en moeten er keuzen gemaakt worden. Dus kopieer je van elkaar om dat (of een volgend album) bij goed bevallen alsnog op LP of (veel later) CD aan te schaffen. Door dit illegale circuit maak je kennis met elkaars muziek, hetgeen op termijn de verkoop juist kan stimuleren. Ook hier dus geen omzetverlies, maar eerder een potentiële markt.

WordPerfect is indertijd groot geworden door 'illegale' kopieën

Hiertegen kan terecht ingebracht worden dat het leven beperkingen met zich meebrengt en je niet alles wat je wilt hebben, ook moet kunnen krijgen. Een grijs circuit van jongeren die muziek met elkaar delen is echter ook een sociaal gebeuren, wat bevorderlijk kan zijn voor de onderlinge sociale relaties. Verkoop van bijvoorbeeld via internet illegaal verkregen materiaal is iets heel anders. Dit soort verkoop zorgt voor winsten bij hen die dit niet verdienen. Daar mogen wat mij betreft Brein en consorten hun pijlen op richten en niet op al die (kleine) aanbieders die lid van een gemeenschap willen zijn en hun materiaal met anderen, al dan niet via internet, willen delen.

Let wel, dit is geen pleidooi voor illegaal downloaden, want uiteindelijk schaadt het de auteurs. Dat er veel aan de strijfstok blijft hangen, zeker bij beginnende en onbekende artiesten, is minder relevant. Soms is er echter geen alternatief; is een bepaalde film of plaat alleen nog via p2p verkrijgbaar. Helaas is de entertainmentindustrie daar debet aan. Er zijn nog amper muziekwinkels waar je muziek of films die niet tot de grootste

gemene deler behoren, kunt kopen of bestellen.

Ten slotte een opmerkelijke uitspraak van een Microsoft-voorman, (<http://www.veiligophetweb.nl/?page=9&catid=6&object=152554>):

Nieuws:

Microsoft erkent positieve effecten van illegale software

(14-03-2007, 11:00).

Als je toch zo nodig illegale software wilt gebruiken, kopieer dan Microsoft-producten. Dat is de verrassende uitspraak van Microsoft business group president Jeff Raikes. "Als ze toch kopiëren, hebben we liever dat wij het zijn dan iemand anders". Een deel van de illegale software helpt Microsoft namelijk, omdat het leidt tot de aanschaf van andere pakketten.

Dankzij illegale software komen gebruikers in contact met Microsoft, die anders nooit de software geprobeerd zouden hebben, en later misschien zelfs een licentie aanschaffen. De softwaregigant is echter niet van plan om de strijd tegen softwarepiraten te staken. Toch houdt Microsoft rekening met het feit dat ook piraten legitieme klanten kunnen worden.

"Je gaat voor geldige licenties, maar je wilt ze niet teveel dwingen, zodat ze je verlaten," aldus Raikes, die schat dat bijna een kwart van alle software in Amerika illegaal is.

● Open Sourcing de iMac ●

Jan Stedehouder

Inleiding

Het zijn er niet veel, maar zo nu en dan heb ik een uurtje over voor wat extra spelwerk. Bij voorkeur doe je dan iets wat zowel leuk als interessant is en in dit geval stond mijn trouwe iMac Blue (733 MHz, 768 MB RAM en een 20 GB HD) te smeken om onder handen genomen te worden. De afgelopen maanden heeft 'ie namelijk wat te lijden gehad onder (1) een gebrek aan tijd en (2) een reeks experimenten met Linux voor de PowerPC (zie tekstvak). Het uitgangspunt was nu: 'Hoe ver kan ik gaan met installeren van open source-software met Mac OSX als platform?' De speurtocht leverde weer voldoende inspiratie op voor dit artikel en op die wijze kunnen we ook onze Mac-liefhebbers van dienst zijn. We beginnen met *Fink*, een project om Unix-software over te zetten naar Mac OS X. Het is een beetje 'nerdy', maar wel machtig interessant. Vervolgens staan we even stil bij Open Darwin en de Darwin Ports/ Mac Ports om ten slotte uit te komen bij een serie programma's die snel te installeren zijn.

Fink

Het Fink Project is bedoeld om open source-pakketten uit de Unix-wereld beschikbaar te maken voor Mac OSX gebruikers. De naam Fink (Duits), in het Engels finch, is gewoon vink. En het observeren van vinken vormden de basis voor de theorie van Darwin.. en Darwin was weer de open source variant van Mac OSX. Fink bemoeit zich overigens niet met het Mac OSX besturingssysteem, maar richt zich volledig op de applicaties.

Het kan dus betrekkelijk onschuldig worden geïnstalleerd (betrekkelijk, want het kan altijd misgaan, de risico's zijn voor uzelf).

Fink sluit bij de uitvoering heel sterk aan bij Debian en maakt gebruik van de pakketbeheermogelijkheden die worden worden geboden door dpkg, dselect en apt-get. Fink Commander is een grafische interface die wel iets weg heeft van Synaptic. De lijst van beschikbare programma's is niet gek. Zo kunnen we KDE en Gnome installeren. In vergelijking met de complete Debian repositories (softwarelijsten) is het wel beperkt. Mijn Fink-installatie geeft aan dat er ruim 2500 pakketten beschikbaar zijn, tegen bijna 20.000 voor de Debian-repositories.

Uitgaande van een schone Mac OSX-installatie moet u de volgende stappen zetten.

1. Het downloaden van de Fink Binary Installer. Deze is beschikbaar voor zowel de PowerPC als de nieuwe Intel-bakken, alsmede voor oudere versie van Mac OSX.
2. Het installeren van X11. Hiervoor heeft u de oorspronkelijke installatieschijfjes van Mac OSX nodig. U stopt de eerste CD (in mijn geval dan) in de drive en gaat naar Optional installs. U selecteert daar de optie X11 en volgt vervolgens de instructies.
3. Het installeren van de XCode Tools. Fink levert namelijk slechts een deel van de software in binaire vorm, de rest wordt vanuit de broncode gecompileerd.

Zonder de XCode Tools gaat dat niet. De meest recente versie is te downloaden van de Apple Developer Connection website. U moet zich dan wel even aanmelden.

Vervolgens installeert u eerst X11 en de XCode Tools en ten slotte Fink. In de Fink-map vindt u ook de bestanden voor Fink Commander en die sleept u naar de map Programma's. U start Fink Commander op en begint met de eerste installatie, namelijk de update van Fink zelf. Dat verloopt als volgt. U gaat naar Binary → Update description. In de lijst kiest u het Fink-pakket (éénmaal klikken) en gaat dan naar Binary → Install. Hiermee hebt u gelijk gezien hoe u alle software via de Fink Commander kunt installeren. Als er geen binair pakket aanwezig is, is de optie Binary → Install grijs en moet u kiezen voor Source → Install.

Het opstarten van de nieuw geïnstalleerde programma's was even een uitdaging, want die waren nergens te vinden in de programmamap. Logisch want Fink bemoeit zich zo min mogelijk met Mac OSX en omgekeerd. Om een programma op te starten gaat u naar de map Hulpprogramma's en klikt op het pictogram X. Hiermee start u een terminal op voor de X11-omgeving. Stel dat u via Fink Commander het programma Abiword heeft geïnstalleerd, dan is de instructie die u in moet tikken:

```
source /sw/bin/init.sh ; abiword
```

Dat is niet echt handig, maar omdat de terminal vorige instructie onthoudt (pijl-tje naar boven) is het vervolgens alleen nog een kwestie van wijzigen van de programmaam.

Er kleven wel wat nadelen aan Fink. De software leunt wel heel sterk op Debian

Stable en dat is ondertussen wel erg verouderd. Via Fink krijg je Abiword 2.2 en GNumeric 1.4.1, terwijl versies 2.4 en 1.7.8 al beschikbaar zijn met forse verbeteringen. De interface van de programma's heeft ook te lijden. Het ziet er uit als een standaard Debian Stable-installatie en dat is een klap in het gezicht als je de Mac OSX-interface gewend bent.

Open Darwin en Darwin Ports

Het Open Darwin project bestaat niet meer. In de zomer van 2006 werd de stekker getrokken uit het project dat beoogde om enerzijds nieuwe features voor Mac OSX te ontwikkelen en anderzijds een open source-variant van Mac OSX te realiseren. Op de website is Darwin nog wel te vinden plus nog wat links naar andere interessante en nog actieve projecten zoals *DarWine* (waarmee je Windows applicaties direct op Mac OSX kunt draaien) en MacPorts (het oudere *Darwin Ports*). Het gebruik van de term 'ports' doet natuurlijk denken aan de softwarebeheertool van FreeBSD. Voor de MacPorts is wel een grafische interface beschikbaar - *Ports Authority* - maar dat is niet gratis of open source (shareware, 30-dagen demo). Ports Authority werkt op vrijwel dezelfde manier als Fink. U selecteert een programma en gaat naar Installations → Install a Port. Zonder PA bent u afhankelijk van de terminal en dat vond ik zelf iets te ver gaan voor een verloren uurtje. Maar voelt u zich vrij.

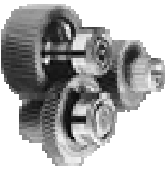

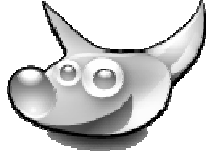

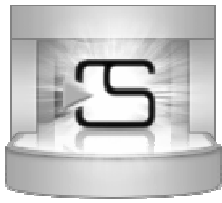

Open Source software voor Mac OSX

Gelukkig er ook een eenvoudiger manier om de iMac op te tuigen met open source software. U snapt ook wel dat ik dit eerst heb opgezocht, maar dat terzijde.

De website opensourcemap heeft goed overzicht van de beschikbare software met koppelingen naar de download-locaties.

De onderstaande tabel is dus 'met dank aan'.

<i>Pictogram</i>	<i>Programma</i>	<i>Pictogram</i>	<i>Programma</i>
	Firefox: de bekende open source webbrowser		Juice: programma voor het binnenhalen en beluisteren van podcasts
	Camino: maakt gebruik van dezelfde code als Firefox, maar specifiek geschreven richting Mac OSX		VLC: Video Lan Cliënt, heel sterk programma voor het afspelen van videobestanden
	Democracy Player: een goede videospeler, die ook om kan gaan met video podcasts		Mplayer: videospeler
	Adium: een cliënt voor internet messaging. Voor MSN, maar ook Jabber etc.		Senuti: voor het beheer van de bestanden op de iPod
	Thunderbird: het emailprogramma uit de Mozilla-familie		iPodDisk: beheer de bestanden op de iPod via de Finder
	Vienna: RSS-programma		Handbrake: rippen van DVD's
	RSSowl: nog een RSS-programma		Burn: schijfbrand-programma

	Cabos: bestandsuitwisseling via het Gnutella-netwerk		NeoOffice: iets mooiere variant van OpenOffice.org
	Transmission: bestandsuitwisseling via het Bittorrent-protocol		Abiword: een licht maar wel compleet programma voor tekstverwerking
	Tomato: bestandsuitwisseling via het Bittorrent protocol		Scribus: desktop publishing
	Seashore: fotobewerking, gebaseerd op GIMP		GIMP: fotobewerking, installatie van X11 vereist
	Inkscape: voor het maken van vectortekeningen		Cyberduck: FTP-programma
	NVU: ontwerpen van web-pagina's		Smultron: teksteditor en HTML-editor
	Colloquy: IRC-programma		Centerstage: maakt van uw Mac een mediacentre
	Cashbox: beheer van persoonlijke financiën		Buddi: beheer van persoonlijke financiën, vereist Java

	Blender: 3D ontwerp		Shiira: Een web-browser
---	-------------------------------	---	-----------------------------------

Het duurt even een uurtje om alles binnen te halen en dan nog een uurtje voor de installatie, maar aan het eind van de rit hebben we wel een vrijwel compleet ingerichte iMac. Mijn persoonlijke favorieten zijn Adium en Colloquy en ik zou een omzetting van die programma's (en hun vormgeving) naar Linux zeker willen zien.

De Apple-website heeft een eigen afdeling met open source software en via de websites van FreeSMUG en Software for Starving Students kunt u een complete CD met software downloaden.

Conclusies

Na een paar uurtjes spelen heb ik een iMac met vrijwel geen propriëtaire software, met uitzondering van het besturingssysteem en Last.FM. Alles werkt en

alles draait. Het direct installeren van de software is natuurlijk het makkelijkst, maar projecten als Fink en MacPorts zijn vooral voor de hobbyisten onder ons leuk om in de gaten te houden. Ik heb me maar niet gewaagd aan een één op één vergelijking van de open source-programma's met de Mac-specifieke programma's. Wat wel duidelijk is geworden dat voor de meeste dagelijkse functies het niet meer uitmaakt welk besturingssysteem er geïnstalleerd staat. Firefox, Thunderbird, OpenOffice en VLC zijn zo wat voorbeelden van programma's die voor elk platform beschikbaar zijn. En met de opkomst van web-based applicaties zal dat er in de toekomst ook niet veel meer toe doen. Ondertussen mogen wij lekker blijven spelen.

Waar is Linux?

Als we toch bezig zijn met het open sourcen van de iMac, waarom dan niet gelijk Linux geïnstalleerd? Er zijn meer dan voldoende distributies die een versie voor de PowerPC onderhouden. *Yellowdog Linux* is specifiek gericht op de PPC, maar eerlijk gezegd is die distributie ondertussen fors verouderd en is het verstandiger om Fedora Core te installeren. Op de iMac Blue heb ik meerdere distributies gepro-

beerd: Debian Stable, Ubuntu, Yellowdog, Fedora Core, Suse en OpenSuse. Bij iedere distributie liep ik tegen problemen aan met de X-server en was een handmatig instellen van `xorg.conf` vereist. Voor OpenSuse 10.2 was zelfs dat niet voldoende en toen heb ik het maar even gelaten voor wat het was. Ubuntu en Debian Sid liepen eveneens vast op de X-server, namelijk een complete bevroering. De-

bian Stable draaide prima en was supersnel. Ik kijk dan ook echt uit naar de vrijgave van Debian Etch, want daarin zouden de problemen met de X-server opgelost moeten zijn. Persoonlijk vond ik het wel teleurstellend dat een Yellowdog Linux, een distributie specifiek voor de PPC reeks, niet in staat was direct met een goede grafische interface te komen.

Links

Fink: <http://www.finkproject.org/download/index.php?phpLang=en>

Apple Developer Connection: <https://connect.apple.com/cgi-bin/WebObjects/MemberSite.woa/> (voor het bereiken van meer informatie is lidmaatschap vereist)

OpenDarwin: <http://www.opendarwin.org>

MacPorts installatie:

<http://trac.macosforge.org/projects/macports/wiki/InstallingMacPorts>

MacPorts gebruik: <http://trac.macosforge.org/projects/macports/wiki/UsingMacPortsQuickStart> of korter: <http://tinyurl.com/2kbneu>

Open Source Mac: <http://www.opensourcemac.org/>

Apple Unix en Open Source:

http://www.apple.com/downloads/macosx/unix_open_source/

FreeSMUG: <http://www.freesmug.org/>

NoThickManuals: <http://www.nothicknessmanuals.info/doku.php/opensourcemac>

Software for Starving Students: <http://softwarefor.org/>

Energie

Ernst Roelofs

Sinds de film *An Inconvenient Truth* van Al Gore een Oscar won, is het milieu, en daarmee energiebesparing, pas echt hot geworden. Onrendabele energieslurpers als de gloeilamp worden binnenkort in de ban gedaan en totdat de ledlampen betaalbaar worden, zullen we het moeten redden met de spaarlamp. Naast energievreters als wasdroger en stofzuiger doet de computer het (niet) slecht als grootverbruiker. Zelfs als hij uitstaat, verbruikt hij vaak meer vermogen dan een halogeenlampje; zonder dat je er iets voor terugkrijgt.

Is daarmee de computerhobbyist de paria van morgen? Als je naar de systeem-eisen van Vista kijkt, zou je het bijna denken. De computer is de laatste jaren meer en meer energie gaan verbruiken.

Dit geldt niet alleen voor de computer thuis, maar ook voor de serverparken die bijvoorbeeld internetverkeer of bedrijfsdatabases op gang houden. Een wereld zonder computer is dan ook al lang niet meer denkbaar!

Gelukkig gaan de nieuwste generaties processoren efficiënter met (hun hogere behoefte aan) energie om. Dit doordat de transistoren steeds kleiner worden en omdat ze alleen op vol vermogen draaien als het echt nodig is. Toch blijven het ware stroomvreters. Het is dan ook te hopen dat er naast de energiezuinige processor software komt die minder energie nodig heeft (voor de Commodore 64 was er ooit de tekstverwerker Easy Script, die het met een werkgeheugen van 64 kB kon doen). Tevens kan er veel

gewonnen worden met een intelligenter moederbord. Dit aangezien ook onderdelen in rust stroom verbruiken (zoals geluidskaart, ingebouwd modem, RS232, USB en Firewire-poorten. Daarnaast verbruiken randapparaten in de computer als DVD-speler/brander ook stroom als ze niet gebruikt worden. Het is dan ook wachten op een generatie moederborden die alles uitschakelt wat niet gebruikt wordt. Maar ook nu is er in de bios al veel in te stellen om tot een verminderd energieverbruik te komen. Verder is er software die de wat oudere processor minder energie laat verbruiken als deze niet voluit belast wordt. Tenslotte kan er gewonnen worden door slimmer gebruik van de computer. Niet alleen door een energiezuinige computer te gebruiken maar ook door geen 'grote' computer te gebruiken dan noodzakelijk. Met een hoogrendementsvoeding kan verder bespaard worden op energie. Door de computer alleen aan te laten staan als deze gebruikt wordt, kan het energieverbruik ook teruggedrongen worden. Het schijnt al lang niet meer zo te zijn dat het beter voor de harde schijf is om de computer niet te vaak uit te zetten.

Naast de voeding van de computer zijn er ook de verschillende voedingen van de randapparatuur die niet allemaal een hoog rendement hebben. Helaas is er nog geen universele stekker (één stekker voor elk apparaat/iedere spanning) maar zijn er wel trafo's/adapters te krijgen met een hoog rendement en verschillende voltages/stekkers? Daarnaast kun je besluiten om 'mee te liften'. Een batterijlader aangesloten op de USB-poort van

een computer met een hoge rendementsvoeding kan gunstiger uitvallen dan een losse voeding. Dit omdat er maar 1 trafo nodig is en omdat het geringe meerverbruik wordt meegenomen in het totaal. Ook vraag ik mij af of het opladen van randapparatuur tijdens het autorijden geen hoger rendement geeft dan een oplader aangesloten op de netspanning (Ook onder het autorijden, zal er iets meer energie verbruikt worden en dus iets meer brandstof en uitlaatgassen, maar dat geldt ook bij energieafname van een energiecentrale die geen gebruik maakt van een natuurlijke hulpbron als zonlicht of windenergie). Met combineren valt sowieso veel te winnen. Een CD via de computer beluisteren kost minder energie dan diezelfde CD afgespeeld via een stereo-installatie (als de computer tegelijkertijd voor andere doeleinden gebruikt wordt).

Met en is weten en daarom heb ik een wat uitgebreidere energiemeter, de *Energy Monitor 3000*, aangeschaft (die op zich natuurlijk ook weer energie verbruikt). Deze meter meet naast stroom, spanning, vermogen, geschatte energiekosten en netfrequentie ook de cosinus phi. Het gebruik van de meter liet een paar onthutsende dingen zien, zoals stroomverbruik met de schakelaar uit. Hierover en ander zaken die met energieverbruik samenhangen, wil ik de komende tijd in de SoftwareBus schrijven.

Reacties, tips en suggesties zijn van harte welkom. Dit kan op mijn hotmailadres (heeft u ook zoveel SPAM op uw HCCnet e-mailadres?) ernstbr@hotmail.com.

Converteren van raw-fotobestanden met het programma UFRaw

Wessel Sijl

Inleiding

Bij camera's die met raw-bestanden overweg kunnen, wordt in de regel software meegeleverd om de bestanden te bewerken en te converteren tot een JPG- of TIF-bestand. De kwaliteit hiervan is nogal verschillend. Het varieert van eenvoudige software, waarmee nauwelijks ingrijpen mogelijk is en alleen wordt omgezet naar JPG of TIF, tot uitgebreide programma's met behoorlijk veel mogelijkheden. Er wordt ook software geleverd die onafhankelijk van de camerafabrikant is geproduceerd, zoals bijvoorbeeld *Bibble* en het bekende *Camera Raw* dat met Adobe Photoshop wordt meegeleverd. Onder de groep camera-onafhankelijke raw-converters bevinden zich ook interessante freeware-programma's. Een bekende is *Raw Shooter Essentials*. Een andere gratis raw-converter, niet onbekend bij gebruikers van het fotobewerkingsprogramma the GIMP, is *UFRaw*. In dit artikel ga ik nader in op deze interessante converter.

Want, ga je voor kwaliteit en wil je het hele digitale proces van opname tot uiteindelijke foto in eigen hand houden, dan fotografeer je in raw.

Een eerste impressie van UFRaw

Unidentified Flying Raw (UFRaw) is een raw converter, gemaakt door Udi Fuchs, die met raw-bestanden van vele camera's overweg kan. Het programma herkent raw-bestanden op basis van de Dave Coffin's raw conversion utility (DCRaw). Het kan worden gebruikt op vele computerplatforms: Windows, Mac OS, Unix, Debian, Ubuntu, Gentoo Fresh Ebuild, Free BSD, Open BSD, Net BSD, Fedora, Mandriva, Alt Linux, Arch Linux, Open SUSE, Slackware, Nexeta OS, T2, Sygwin. Voorzover bekend is er geen raw-converter die op zoveel platforms kan worden gebruikt.

UFRaw kan op de volgende manieren worden ingezet:

- Als een Gimp plug-in. Daarmee kan een raw-bestand in het fotobewerkingsprogramma the Gimp worden geopend. UFRaw verschijnt als een popup-scherm binnen the GIMP. Hiervoor moet the Gimp 2.0 of hoger zijn geïnstalleerd. Gimp 2.2 is aanbevolen.
- Als stand-alone programma. Dus onafhankelijk van the GIMP. In dat geval hoeft the Gimp niet te worden geïnstalleerd. Het is wèl noodzakelijk om the Gimp Tool Kit (GTK+2.0) vooraf te installeren.

Bezitters van een Nikon hebben met UFRaw een extra voordeel: het kan de tooncurves van de camera weergeven. Mogelijk omdat de maker zelf een Nikon

fotograaf is. Maar ook degenen die niet met Nikon fotograferen, kunnen met deze curve aardige bewerkingen doen.

Alle bewerkingen en output zijn gebaseerd op een kleurdiepte van 16-bits. Dit gaat een stap verder dan bijv. the GIMP, dat op 8-bits werkt. Het matcht dus goed met fotobewerkingsprogramma's die een kleurdiepte van 16-bits aankunnen.

UFRaw wordt voortdurend verbeterd. Er worden nog enkele dingen gemist:

- De support van een full color management werkomgeving.
- De mogelijkheid tot uitzoemen van het beeld tot 100% (het gaat momenteel tot 50%).
- Croppen.
- Werken met/verwerken van EXIF-data. UFRaw kan alleen EXIF-data opslaan bij JPEG output van sommige formats. Dat zijn actueel: Canon

(CRW, CR2), Nikon (NEF), Pentax (PEF), Samsung (PEF), Sony (SR2, ARW), Fuji (RAF) en Adobe's DNG.

Volgens de maker wordt er voortdurend aan gewerkt, en supporters worden opgeroepen om tips en bijdragen te leveren, en bugs te melden. Overigens mag de actuele versie 0.10 al vrij compleet en stabiel worden genoemd.

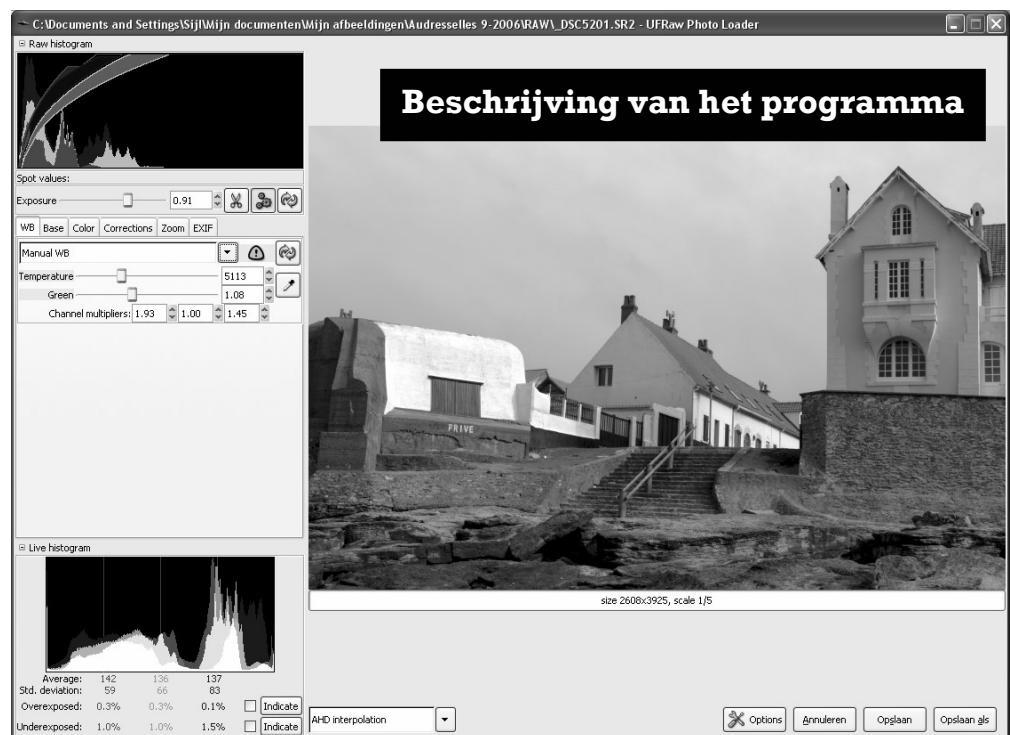
UFRaw is freeware, en kan worden gedownload van de volgende website:

<http://ufraw.sourceforge.net/index.html>

Op deze website staat ook vermeld welke camera's worden ondersteund, op welke platforms UFRaw draait, en van welke camera's de witbalans-presets worden overgenomen.

Gezien de 'band' van UFRaw met the GIMP, hierbij volledigheidshalve ook de website van the GIMP: www.gimp.org.

Via deze website kan ook het GTK-programmaatje worden gedownload, dat nodig is om UFRaw als stand alone programma te installeren.

Raw histogram

Zie de afbeelding hiervoor. Zodra het programma wordt geopend, valt het oog eerst op het raw data-histogram, linksboven in het scherm. De rode, groene en blauwe curves laten zien in welke mate de raw-data zullen worden geconverteerd tot de uiteindelijke foto. Als met de rechter muisknop wordt geklikt op dit histogram, verschijnt een popup-menu

waarmee de schaal en afmeting van het histogram kunnen worden aangepast.

Belichting

De belichting van een opname kan eenvoudig in het programma worden gewijzigd met de schuifbalk 'exposure' (direct onder het raw-histogram). Door naar links te verschuiven wordt een lagere belichtingswaarde verkregen. In dat geval moet met enige toename van ruis rekening gehouden worden. Door de toets naar rechts te verschuiven wordt een hogere waarde verkregen. Daarbij moet rekening worden gehouden met het risico van *clipping*. Geclipte hoge lichten kunnen na verwerking en opslag niet meer in originele staat worden hersteld. Dit is een kwestie van uitproberen; het effect verschilt per camera en per type raw-bestand.

Het is ook mogelijk om de dekking automatisch te laten bepalen, met de speciaal daarvoor bedoelde knoppen, rechts van de schuifbalk. Het is de moeite waard dat uit te proberen. Is het effect niet naar tevredenheid, dan kan de instelling worden gereset en alsnog met de hand worden gecorrigeerd.

Verdere correcties en instellingen

Onder het raw histogram en de schuifbalk exposure bevinden zich diverse tabbladen, knoppen en rolmenu's waarmee de opname kan worden bewerkt of beoordeeld. Hieronder worden de mogelijkheden nader uiteengezet.

Tabblad Witbalans

Zoals het woord al aangeeft, kan met dit deelscherm de witbalans van de opname worden gecorrigeerd of verfijnd. UFRaw gaat standaard uit van de witbalans zo-

als die is ingesteld met de camera. Met de schuifbalk 'Temperature' kan de opname een warmer of kouder aanzien krijgen. Oftewel hiermee wordt de kleurtemperatuur aangepast. Dit gaat vooral gepaard met de aanpassing van het rode en blauwe kanaal. Met de schuifbalk 'Green channel', de volgende stap, kan de kleurtemperatuur zonodig verder worden verfijnd.

Er kan met een rolmenu worden gekozen uit de volgende witbalans instellingen: Camera WB, Auto WB, en een lijst van preset WB. Deze presets zijn verschillend per camera. Van een aantal camera's worden de presets in UFRaw overgenomen. Dat zijn:

- **Canon:** PowerShot G2, G3, G5, G6, S30, S45, S50, S60, S70, Pro1, EOS D60, EOS 5D, EOS 10D, EOS 20D, EOS 30D, EOS 300D, EOS 350D, EOS 400D, 1D Mark II
- **Fuji:** FinePix F700, S2Pro, S20Pro, S5000, S5500, S5600, S7000, S9500
- **Leica:** Digilux 2, R8/R9 Digital Back DMR
- **Minolta:** DiMAGE 5,7, 7i, 7Hi, A1, A2 (+fine tuning), G500, Alpha/Dynax/Maxxum 5D, Alpha/Dynax/Maxxum 7D (+fine tuning)
- **Nikon:** D1H (+fine tuning), D2X (+fine tuning), D50, D70/D70s (+fine tuning), D80 (+fine tuning), D100, D200 (+fine tuning), E5400 (+fine tuning), E8700
- **Olympus:** C5050Z (+fine tuning), C5060WZ, C8080WZ (+fine tuning), E-1 (+fine tuning), E-10, E-300 (+fine tuning), E-500
- **Panasonic:** DMC-FZ30

- **Pentax:** *ist DS (not real presets), *ist DL (not real presets),
- **Samsung:** GX-1S
- **Sony:** DSLR-A100 (+fine tuning)

Indien de opname een neutrale grijze kleur bevat, kan dat ook worden gebruikt voor het instellen van de correcte witbalans, in plaats van met een van de voornoemde instellingen. Klik met het speciale pipetje op zo'n grijs vlak (het instelpunt kan desnoods met de muis worden vergroot), en klik vervolgens nogmaals op de pipet.

De witbalans-resetknop is ervoor bedoeld om de instelling weer op de oorspronkelijke waarde, dus zoals het door de camera is verwerkt terug te brengen.

Tabblad Base

Dit laat de basis curve zien, die identiek is aan de Nikon's toon curves. Voor raw-bestanden van Nikon (NEF) kan de Custom curve worden gekozen, en dat is conform de standaard curve van de camera. Indien wordt gekozen voor Camera curve, is dat conform de in de camera aangepaste curve. Ook andere curve-instellingen kunnen worden ingeladen. Het is bovendien mogelijk om een eigen curve-instelling te hanteren; dit kan met de muis worden ingesteld. Idem met het toetsenbord (met de toetsen: INSERT, DELETE, HOME, END, PAGE-UP, PAGE-DOWN en de pijltoetsen). Het is verder een kwestie van uitproberen welk effect met deze curve kan worden bereikt. Het spelen met deze curve is overigens niet alleen voorbehouden aan opnamen

The screenshot shows the UFRaw Photo Loader software interface. The window title is "C:\Documents and Settings\Sijl\Mijn documenten\Mijn afbeeldingen\Audresselles 9-2006\RAW\ _DSC5217.SR2 - UFRaw Photo Loader". The interface is divided into several sections. On the left, there is a "Raw histogram" at the top, followed by "Spot values" with an exposure of 0.54. Below that are tabs for "WB", "Base", "Color", "Corrections", "Zoom", and "EXIF". The "Corrections" tab is active, showing a "Manual curve" graph with a black point of 0.000. At the bottom left is a "Live histogram". The main area on the right shows a grayscale photograph of a coastal landscape with a body of water and a rocky shore. A black box with white text "Tabblad Corrections" is overlaid on the top right of the photo. At the bottom of the window, there are buttons for "Options", "Annuleren", "Opslaan", and "Opslaan als", along with an "AHD interpolation" dropdown menu.

gemaakt met een Nikon camera. Er kan ook mee worden geëxperimenteerd met opnamen van andere merken camera's.

Tabblad Color

In dit deelscherm kan de gammawaarde - aanpassing van invloed op de belichting - worden aangepast en verfijnd. Verder kunnen in dit deelscherm de kleurprofielen worden ingesteld: de Input profile (van de camera) en idem de Output profile (naar wens). UFRaw hanteert standaard het kleurprofiel sRGB. Er is een keuzemogelijkheid om een ander / beter profiel in te stellen (bijvoorbeeld Adobe RGB). In de stand-alone versie, wordt de gewenste output profiel gekoppeld aan TIFF- and JPEG-bestanden. Indien verder wordt gewerkt in the GIMP, is het goed te weten dat GIMP nog niet werkt met kleurprofielen (dat komt in een latere versie, dat actueel ontwikkeld wordt). Alvorens een specifiek kleurprofiel, anders dan de sRGB, moeten deze eerst aan UFRaw worden toegevoegd. Dat kan worden gerealiseerd onder de knop 'Options'. Zie de uitleg verderop.

Tabblad Corrections

In dit deelscherm worden twee belangrijke zaken weergegeven: een schuifbalk waarmee de saturatie kan worden aangepast, en de curve waarmee dekking, contrast en belichting kunnen worden aangepast. In feite is deze curve, samen met de witbalans, een van de meest essentiële onderdelen van UFRaw.

Zie de afbeelding op de vorige bladzijde. Met de schuifbalk 'Saturation' kan de kleurverzadiging worden vermeerderd of verminderd, zodanig dat het

apart corrigeren van kleurafwijking (hue) en licht/donker kunnen worden voorkomen. Een waarde groter dan 1 doet de saturatie toenemen en een waarde minder dan 1 doet het verminderen. Een waarde 0 resulteert in een zwart-wit foto.

Met de curve in het diagram 'Corrections' kan de belichting worden aangepast. De knoppen aan de linkerzijde van de curve editor zijn bedoeld voor het instellen/bepalen van het zwartpunt. Dit beïnvloedt het meest links gelegen punt van de curve. Indien een opname er wat flauw uitziet, gebruik dan de toets 'auto black' linksonder; dit geeft in veel gevallen een goed resultaat; het is de moeite van het proberen waard. De knop 'auto curve' rechtsonder geeft een voorberekende curve-instelling; het geeft niet altijd het gewenste resultaat, maar het kan geen kwaad ermee te experimenteren. Bevalt het niet, dan kan het altijd weer worden gereset met de naastgelegen resettoets. Verder kunnen met deze curve tal van contrastsituaties in een foto worden verwerkt, naar smaak. Er kunnen naar wens heel artistieke effecten mee worden bereikt.

Tabblad Zoom

Deze optie behoeft geen nadere toelichting. Het uitzoomen van de opname is (nog) beperkt tot 50%. De maker werkt er aan om bij een volgende release de zoomfactor verder te vergroten.

Tabblad EXIF

Hiermee kan de EXIF informatie van de opname worden uitgelezen. UFRaw kan de EXIF data opslaan tot JPEG output voor enkele formats die dat ondersteu-

nen. Dat zijn: Canon (CRW, CR2), Nikon (NEF), Pentax (PEF), Samsung (PEF), Sony (SR2, ARW), Fuji (RAF) en Adobe's DNG.

Deelscherm Live histogram

Dit deelscherm geheel linksonder toont een histogram van de voorvertoonde foto. Het past zich telkenmale aan als de opname wordt bewerkt. Aan de onderzijde van het histogram staan enkele statistieken. Met klikken met de rechter muisknop in dit histogram verschijnt een popup menu waarmee de schaal en afmeting van het histogram kan worden aangepast.

Er kunnen onderbelichtingen en verlichtingen in de voorvertoning worden getoond. Vink de daarvoor bedoelde velden 'indicate' aan: overbelichtingen zullen worden getoond met zwarte pixels, en onderbelichtingen met witte pixels. Strikt genomen zijn dit geen over- of onderbelichtingen, maar overschrijdingen van de minimaal of maximaal haalbare waarde in het kanaal.

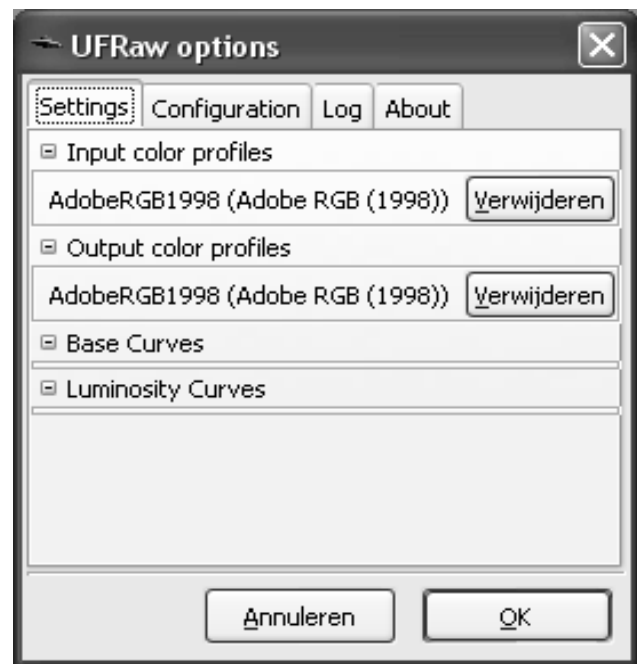
Rolmenu interpolation

Met UFRaw kan een keuze worden gemaakt op welke wijze de opname wordt geïnterpoleerd bij opslag. Het rolmenu bevindt zich aan de onderzijde. AHD interpolatie (Adaptive Homogeneity-Directed interpolation) is de standaard interpolatie. Het geeft de beste resultaten, maar kan soms enige toename van ruis met zich meebrengen. VNG interpolatie (Variable Number of Gradients interpolation) werkt ook goed, en kan een goed alternatief zijn. De VNG four color interpolatie is een interessante optie als de foto last heeft van zogenaamde 'Bayer pattern artifacts'. De Bilineaire inter-

polatie is vrij simpel, maar werkt snel. Half-size interpolation is het snelst, maar het minst in kwaliteit (omdat iedere 4 pixels wordt teruggebracht tot 1). Bij dit alles geldt als zovaak: uitproberen, en zelf vaststellen welke instelling het best is of het best bevalt.

Knop Options

Bij het drukken op deze knop verschijnt het dialoog scherm 'Options', waarmee UFRaw nader kan worden geconfigureerd. Dit moge verder voor zich spreken. Houd er rekening meer dat de nieuwe instellingen moeten worden opgeslagen; als op Cancel wordt gedrukt, gaan de instellingen weer verloren.

Een belangrijk tabblad onder dit scherm is 'settings'. Hiermee kunnen aan UFRaw de kleurprofielen worden toegevoegd. Zie ook de uitleg hiervoor bij het tabblad 'Color'.

Knoppen Opslaan en Opslaan als

In de GIMP plug-in-versie hoeft alleen op OK te worden gedrukt om de foto over te brengen in the GIMP.

In de stand-alone versie kan de foto worden opgeslagen door te klikken op 'Save' of 'Save as'. Vervolgens verschijnt de keuze in welk format er moet worden opgeslagen. Idem in welke map er moet worden opgeslagen.

Tot zover deze impressie van UFRaw. De uitleg in dit artikel omvat niet alles, maar in ieder geval zijn de belangrijkste items

onder de loep genomen. Het is een sympathiek programma, dat zich kan meten met de grote betaalde broers. En de ontwikkelingen staan niet stil. Het is de moeite waard om regelmatig kennis te nemen van de website, of er nieuwe releases of verbeteringen zijn.

Bron:

<http://ufraw.sourceforge.net/index.html>

Camera's / raw-bestanden die door UFRaw worden ondersteund

Adobe Digital Negative (DNG)	Canon EOS D2000C	Fuji FinePix S5000
AVT F-145C	Canon EOS-1D	Fuji FinePix S5100/S5500
AVT F-201C	Canon EOS-1DS	Fuji FinePix S5200/S5600
AVT F-510C	Canon EOS-1D Mark II	Fuji FinePix S7000
AVT F-810C	Canon EOS-1D Mark II N	Fuji FinePix S9000/S9500
Canon PowerShot 600	Canon EOS-1Ds Mark II	Imacon Ixpress 16-megapixel
Canon PowerShot A5	Casio QV-2000UX	Imacon Ixpress 22-megapixel
Canon PowerShot A5 Zoom	Casio QV-3000EX	Imacon Ixpress 39-megapixel
Canon PowerShot A50	Casio QV-3500EX	ISG 2020x1520
Canon PowerShot Pro70	Casio QV-4000	Kodak DC20
Canon PowerShot Pro90 IS	Casio QV-5700	Kodak DC25
Canon PowerShot G1	Casio QV-R51	Kodak DC40
Canon PowerShot G2	Casio QV-R61	Kodak DC50
Canon PowerShot G3	Casio EX-S100	Kodak DC120
Canon PowerShot G5	Casio EX-Z50	Kodak DCS315C
Canon PowerShot G6	Casio EX-Z55	Kodak DCS330C
Canon PowerShot S30	Casio Exlim Pro 505	Kodak DCS420
Canon PowerShot S40	Casio Exlim Pro 600	Kodak DCS460
Canon PowerShot S45	Casio Exlim Pro 700	Kodak DCS460A
Canon PowerShot S50	Contax N Digital	Kodak DCS520C
Canon PowerShot S60	Creative PC-CAM 600	Kodak DCS560C
Canon PowerShot S70	Epson R-D1	Kodak DCS620C
Canon PowerShot Pro1	Foculus 531C	Kodak DCS620X
Canon EOS D30	Fuji FinePix E550	Kodak DCS660C
Canon EOS D60	Fuji FinePix E900	Kodak DCS660M
Canon EOS 5D	Fuji FinePix F700	Kodak DCS720X
Canon EOS 10D	Fuji FinePix F710	Kodak DCS760C
Canon EOS 20D	Fuji FinePix F800	Kodak DCS760M
Canon EOS 30D	Fuji FinePix F810	Kodak EOSDCS1
Canon EOS 300D	Fuji FinePix S2Pro	Kodak EOSDCS3B
Canon EOS 350D	Fuji FinePix S3Pro	Kodak NC2000F
Canon EOS 400D	Fuji FinePix S20Pro	Kodak ProBack

Kodak PB645C	Minolta Alpha/Dynax/ Maxxum 7D	Olympus SP320
Kodak PB645H		Olympus SP350
Kodak PB645M	Nikon D1	Olympus SP500UZ
Kodak DCS Pro 14n	Nikon D1H	Panasonic DMC-FZ30
Kodak DCS Pro 14nx	Nikon D1X	Panasonic DMC-FZ50
Kodak DCS Pro SLR/c	Nikon D2H	Panasonic DMC-LC1
Kodak DCS Pro SLR/n	Nikon D2Hs	Panasonic DMC-LX1
Kodak P850	Nikon D2X	Panasonic DMC-LX2
Kodak P880	Nikon D50	Pentax *ist D
Kodak KAI-0340	Nikon D70	Pentax *ist DL
Konica KD-400Z	Nikon D70s	Pentax *ist DL2
Konica KD-510Z	Nikon D80	Pentax *ist DS
Leaf Aptus 17	Nikon D100	Pentax *ist DS2
Leaf Aptus 22	Nikon D200	Pentax K100D
Leaf Aptus 65	Nikon E700	Pentax Optio S
Leaf Aptus 75	Nikon E800	Pentax Optio S4
Leaf Cantare	Nikon E880	Pentax Optio 33WR
Leaf CatchLight	Nikon E900	Phase One LightPhase
Leaf CMost	Nikon E950	Phase One H 10
Leaf DCB2	Nikon E990	Phase One H 20
Leaf Valeo 6	Nikon E995	Phase One H 25
Leaf Valeo 17	Nikon E2100	Phase One P 20
Leaf Valeo 11	Nikon E2500	Phase One P 25
Leaf Valeo 22	Nikon E3200	Phase One P 30
Leaf Volare	Nikon E3700	Phase One P 45
Leica Digilux 2	Nikon E4300	Pixelink A782
Leica D-Lux 2	Nikon E4500	Polaroid x530
Leica R8/R9 Digital Back DMR DNG	Nikon E5000	Rollei d530flex
Logitech Fotoman Pixtura	Nikon E5400	RoverShot 3320af
Micron 2010	Nikon E5700	Samsung GX-1S
Minolta DiMAGE G530	Nikon E8400	Sarnoff 4096x5440
Minolta RD175	Nikon E8700	Sigma SD9
Minolta DiMAGE 5	Nikon E8800	Sigma SD10
Minolta DiMAGE 7	Olympus C3030Z	Sinar 3072x2048
Minolta DiMAGE 7i	Olympus C5050Z	Sinar 4080x4080
Minolta DiMAGE 7Hi	Olympus C5060WZ	Sinar 4080x5440
Minolta DiMAGE A1	Olympus C7070WZ	Sinar STI format
Minolta DiMAGE A2	Olympus C70Z,C7000Z	SMaL Ultra-Pocket 3
Minolta DiMAGE A200	Olympus C740UZ	SMaL Ultra-Pocket 4
Minolta DiMAGE G400	Olympus C770UZ	SMaL Ultra-Pocket 5
Minolta DiMAGE G500	Olympus C8080WZ	Sony DSC-F828
Minolta DiMAGE G600	Olympus E-10	Sony DSC-R1
Minolta DiMAGE Z2	Olympus E-20	Sony DSC-V3
Minolta Alpha/Dynax/ Maxxum 5D	Olympus E-300	Sony DSLR-A100
	Olympus E-330	Sony XCD-SX910CR
	Olympus E-500	STV680 VGA
	Olympus SP310	

GigaHits 2007 - 3

Henk van Andel, Coördinator a.i. DiscTeam

Het DiscTeam is nog steeds bezig met kleine verbeteringen. Vooral in de achterliggende techniek en een stukje achterstallig onderhoud. Die zijn nu niet zo spectaculair dat jullie er veel van merken. Maar binnenkort (wellicht al nummer 2007-04) zullen er weer verbeteringen zijn in functionaliteit.

Het traject 'nieuwe vormgeving' is min of meer afgerond en er wordt de laatste hand gelegd aan allerlei tools en sjablonen voor de Previewers. Binnenkort wordt gestart met een serie trainingen voor bestaande en nieuwe Previewers.

De vorige uitgave (2007-03) had te kampen met wat technische problemen. Er was daardoor geen tijd om de schijfjes in de envelopjes te stoppen. Excuses daarvoor. Maar eigenlijk hopen we dat jullie ze toch direct uit de envelopjes halen ;-)

Een ander punt was dat het laatste stukje (ca 30 MegaByte van de ca 8,5 GigaByte) er niet op stond. Dat lag niet aan de perser, dat lag aan ons. Er wordt eerst een image (ISO-bestand) gemaakt met de multi-boot procedure. Het programma dat dit ISO-bestand maakt, had het laatste stukje er niet bij ge-

zet. Daar ga je met de bit-voor-bit controle van ISO en master! Voortaan gaan we oorspronkelijke inhoud en master vergelijken, zodat het tussenproduct (ISO-bestand) geen roet meer in het eten kan gooien.

Velen dachten dat de Nederlandse OpenOffice.org er niet op stond. Welnu, die stond er nog net wel op, maar die zag je niet, omdat de bijbehorende Preview er inderdaad niet op stond. Een en ander is in een eMailing en op www.DOSgg.nl uit de doeken gedaan. Maar toch hebben we besloten om het gehele deel 'Werkomgeving' en 'Wetenschap en Techniek' ditmaal opnieuw op te nemen.

Deze keer hebben we weer ongeveer 200 nieuwe programma's op de GigaHits staan. Deze bestrijken, zoals meestal, een breed scala.

We hebben overwogen om de Nederlandse Wikipedia als static HTML op te nemen. Maar dat idee hebben we moeten laten varen. Deze bleek namelijk 8 GigaByte groot. "Dat past op een DVD-ROM dual layer," zul je zeggen. Maar dan hadden we die 200 programma's niet kunnen opnemen. Die Nederlandstalige Wikipedia

staat er toch op, maar in een gecompriemd bestand. Je kunt het zelf uitpakken, zie de Preview op de GigaHits.

Op de GigaHits staan als vaste rubrieken 'Dagelijkse Toolkit' met onder andere 'Veiligheid en Systeemherstel'. Een deel bleek niet goed meer te werken; er bleken twee versies van de directorynaam vanuit het verleden in omloop. En ook was een deel dringend aan vernieuwing toe. Hans Luning heeft alles op de schop gehad. Op 2007-03 is alles weer goed voor elkaar en verjongd. Een aantal van deze programma's kun je gebruiken als je de PC opstart vanaf de GigaHits.

Zoals je weet, heeft de DOSgg een groot aantal P3 MiniCursussen. P3 is een afkorting voor PowerPoint Presentatie. Vaak zijn die gemaakt ten behoeve van een lezing of workshop, maar ook 'gewoon' om een stukje voorlichting en training aan de DOSgg aan te bieden.

Deze keer hebben we de meeste P3 MiniCursussen op de GigaHits opgenomen. Je vindt ze snel in de rubriek +P3 MiniCursussen in het menu.

Doe mee als Previewer!

Je hoeft er niet voor het huis uit, je regelt je eigen 'werktijden', je krijgt de nodige tools, ondersteuning en training.

En het is leuk werk. Het kost je niets, er is een (bescheiden) onkostenregeling. Interesse? Mail DiscTeam@DOSgg.nl. Stuur eventueel je telefoonnummer, dan wordt je gebeld.

● Gooit Microsoft eigen windows in? ●

Naar een artikel in het dagblad *Trouw*, 7 maart 2007 van Vincent Dekker

Computers / Microsoft is overal, zelfs als je het niet wil

Microsoft probeert pc-gebruikers Windows op te dringen. Maar ook als dat niet lukt, verdient Microsoft toch daar aan.

Het is tegenwoordig zo goed als onmogelijk een pc zonder besturingssysteem te kopen. Op alle nieuwe pc's is Windows voorgeïnstalleerd. Sommige OEM-leveranciers doen er vaak niet eens de originele Windows CD-ROM bij. Dan krijg je een 'Herstel-CD'. Maar de 'Microsoft-belasting' (de praktisch verplichte licentie) is dan wel door de koper betaald. Wil je dit niet, dan wacht je een moeizame weg.

Pc's zonder Windows zijn vaak alleen maar als op maat gemaakte systemen te verkrijgen en dan zijn ze gauw 100 euro, duurder dan een vergelijkbaar systeem uit de winkel, dat met Windows geleverd wordt. Tel uit je winst!

Natuurlijk kennen wij Linux als een volwaardig en gratis alternatief voor Windows. En op servers, ook die van onze DOSgg, draait Linux er lustig op los. Maar een consument die het leven door wil zonder Windows, wordt niet op zijn wenken bediend.

Volgens computerleveranciers is er te weinig vraag naar. Zij beweren dat het inrichten van helpdesks voor een paar Linux-klanten te duur is. En de consument zal met zijn vragen over Linux bij 'een ander' moeten aankloppen.

Dell heeft de site *dellideastorm* geopend. Daar kan iedereen melden wat hij op zijn volgende Dell-computer wil. Van de honderdduizenden reacties valt pakweg 90 procent in de categorieën 'Geen Windows', 'Graag Linux', 'Geen Microsoft Office maar het gratis Open Office' en dergelijke.

Dell onderzoekt nu welke Linux-distributie zij op hun pc's kunnen gaan leveren, bijv. Novell Suse Linux.

Maar Novell en Microsoft kwamen vorig jaar overeen Windows- en Suse-Linux-pc's beter met elkaar te laten samenwerken. Grote klanten die naast Windows ook Linux willen, worden door Microsoft verwezen naar Novell. In ruil daarvoor betaalt Novell Microsoft een bedrag per geleverd Linux-pakket. En dat terwijl Linux zelf in principe dus gratis is. Wie denkt straks met een Suse-pc van Dell geen 'Microsoft-tax' meer te betalen, komt dus bedrogen uit.

Het absurde is nu, dat wie geen Windows wil, in de praktijk het goedkoopste uit is door een pc te kopen met Windows en Windows dan te wissen. Microsoft heeft al er al eerder deals met fabrikanten doorgedrukt met kortingen die zouden vervallen als pc's zonder Microsoft-programmatuur geleverd zouden worden. Dat Microsoft hiervoor later beboet is, kostte het bedrijf maar een fractie van de winst.

Dell en HP/Compaq leveren geen consumenten-pc's zonder Windows, "wegens gebrek aan vraag". Maar in de VS kunnen consumenten een Dell-pc zonder Windows krijgen: zij moeten weliswaar een systeem met Windows kopen, maar kunnen vervolgens de Windows-licentie

en bijbehorende CD terugsturen, waarna ze \$52 (€40) terugkrijgen. Wel een omslachtige manier. Het moet voor Dell toch efficiënter zijn in de fabriek zelf Windows van de harddisk te wissen, maar ze doen dat liever niet.

Tot zover *Trouw* (in een vrije bewerking van de redactie).

Ons lid Aad Kruijt wil daar de volgende suggestie aan verbinden

Suggestie:

Een campagne van de HCC-DOSgg, onder het motto:

*Wilt u ook van Windows af? Wij wijzen u de weg naar **het volledige en gratis** pakket **LINUX** met bovendien alles, wat u maar weten wilt. Dit allemaal bij onze DOSgg-**VRAAGBAAK**. Word (als HCC-lid) ook **LID VAN DE DOSgg** à € 2,38 per jaar.*

● Den vaderland getrouwe ●

In een VoIP-nieuwsgroep verscheen enige tijd geleden de volgende probleembeschrijving:

“Port Admiral Haynes” <spam.th@t.way> wrote in message news:4602964b\$0\$22514\$fa0fcedb@news.zen.co.uk...

- > Just realised using VoipDiscount I can't ring an Amsterdam number.
- > Checked on the VoipDiscount rates page and Holland is not listed.
- > I have Skype and checked on their rates page as well - again not listed!
- > Is something wrong with Holland?

- > Just looked. It is listed, only it's disguising itself as 'Netherlands'.
- > :-)
- > Rob

Zo, dat weten we dan ook weer. ‘Holland’ is *vermomd* als ‘Netherlands’. Maar verder was er dus niets mis met ‘Holland’. Gelukkig! Overigens dacht ik dat ook ‘Netherlands’ niet helemaal correct is. In het Engels zou het ‘The Netherlands’ moeten zijn. Maar och, dat vergeven we die Rob. We zijn al lang blij dat hij een link wist te leggen tussen ‘Holland’ en ‘Netherlands’ en zo zal het wel in het lijstje gestaan hebben.

Zou hij ook weten waar ons landje ligt? Of moeten we onze Michiel Adriaenszoon de Ruyter (1607 - 1676) in zijn herdenkingsjaar weer eens op pad sturen? Of nog wat verder teruggaan in de tijd en ons "Wilhelmus van Nassouwe van Duitschen bloed" er krachtig laten weerklinken? Maar ja, dan zul je zien dat dat ‘Duitschen bloed’ weer verwarring sticht.

Henk van Andel

● Vraagbaken DOSgg ●

De VraagBaak-medewerkers zijn o.a. te bereiken via e-mail. Hieronder staan de namen, specialisaties en de e-mail-adressen.

Indien u *telefonisch* uw vraag wilt stellen, bel dan: **0317 707 425** of **0317 707 426**. zie hiervoor ook onze website www.DOSgg.nl onder *DOSgg HelpDesk*.

Onderwerp:	Medewerker:	Specialisatie:	E-mailadres:
Windows Vista	Bas v.den Dikkenberg		bd@vraagbaak.dosgg.nl
	Ruud Uphoff		ru@vraagbaak.dosgg.nl
	Hans Schuts		hs@vraagbaak.DOSgg.nl
Windows XP	Antoon van Rijn	Home & Pro	ar@vraagbaak.DOSgg.nl
	Cees Jacobs	Home & Pro	cj@vraagbaak.DOSgg.nl
	Joep Bär	w.o.Habo	joepb@vraagbaak.DOSgg.nl
	Piet Molema	Genealogie	pm@vraagbaak.DOSgg.nl
	Ruud Uphoff	Pro	ru@vraagbaak.DOSgg.nl
	Sander Wendling	Home & Pro	sw@vraagbaak.DOSgg.nl
Overige Windows	Arnold Spijker	3.x/95/98	as@vraagbaak.DOSgg.nl
	Cees Jacobs	Alle	cj@vraagbaak.DOSgg.nl
	Cees Vader	95/98	cv@vraagbaak.DOSgg.nl
	Ed Smits	95/98	es@vraagbaak.DOSgg.nl
	Hans Geldermans	95/98	hg@vraagbaak.DOSgg.nl
Linux	Ger Wesselink		gw@vraagbaak.DOSgg.nl
	Hans Lunsing	w.o. Habo	hl@vraagbaak.DOSgg.nl
	Johan Holstein		jh@vraagbaak.DOSgg.nl
	Willem v.der Poel		wp@vraagbaak.DOSgg.nl
Netwerken	Antoon van Rijn		ar@vraagbaak.DOSgg.nl
	Hans Geldermans		hg@vraagbaak.DOSgg.nl
	Hans Schuts	Internet	hs@vraagbaak.DOSgg.nl
	Sander Wendling	ADSL	sw@vraagbaak.DOSgg.nl
Office-pakket	Aard Sauer	Corel	aard@vraagbaak.DOSgg.nl
	Arnold Spijker	Spreadsheets	as@vraagbaak.DOSgg.nl
	Cees Jacobs	XP PowerPoint	cj@vraagbaak.DOSgg.nl
	Cor Nouws	OpenOffice	cn@vraagbaak.DOSgg.nl
	Evert van der Bos	Access	eb@vraagbaak.DOSgg.nl
	Fedde Kortstra	Access	fk@vraagbaak.DOSgg.nl
	Jacobus van Laatum	XP	jl@vraagbaak.DOSgg.nl
	Jan Biemans	Tekstverwerken	jb@vraagbaak.DOSgg.nl

Onderwerp:	Medewerker:	Specialisatie:	E-mailadres:
Office-pakket	Jan van Doorn	Database	jd@vraagbaak.DOSgg.nl
	Kees van Gorp	Spreadsheets	kg@vraagbaak.DOSgg.nl
Beeldbewerken	Bert Martens	Photoshop	bm@vraagbaak.DOSgg.nl
	Isja Nederbragt	The GIMP	in@vraagbaak.DOSgg.nl
	Rinus Alberti	Photoshop	ra@vraagbaak.DOSgg.nl
	Ton van Doorn	Video	td@vraagbaak.DOSgg.nl
Webontwerp	Bas v.den Dikkenberg		bd@vraagbaak.DOSgg.nl
	Hans Vosman		hv@vraagbaak.DOSgg.nl
Hardware	Fred Soer		fs@vraagbaak.DOSgg.nl
	Louis Baesjou		lb@vraagbaak.DOSgg.nl
	Ton van Doorn		td@vraagbaak.DOSgg.nl
Virus/veiligheid	Antoon van Rijn		ar@vraagbaak.DOSgg.nl
	Bas v.den Dikkenberg		bd@vraagbaak.DOSgg.nl
	Ron de Wit		rw@vraagbaak.DOSgg.nl
	Wim Kwint		wk@vraagbaak.DOSgg.nl
Internet telefonie	Florus Vogelaar		fv@vraagbaak.DOSgg.nl
	John van der Laak		jl@vraagbaak.dosgg.nl
	Kees van Eeten		ke@vraagbaak.DOSgg.nl

Meer hulp van de DOSgg

Door vrijwilligers voor vrijwilligers. DOSgg-leden kunnen gebruikmaken van diverse manieren om antwoorden te krijgen op hun vragen. Daarom alleen al is het aan te bevelen lid te worden van de DOSgg. De DOSgg-VraagBaak is niet alleen via genoemde e-mailadressen en telefoonnummers bereikbaar, maar hulp en informatie is ook te verkrijgen via:

- het katern *Systeemkennis* op de website www.DOSgg.nl
- internettelefonie. Zie daarvoor www.DOSgg.nl.
- het DOSgg-Forum: <http://forum.DOSgg.nl/index.php>. Antwoorden en reacties komen ook van andere forumbezoekers.
- nieuwsgroepen, newsserver: news.DOSgg.nl
Op de websites van de DOSgg is te lezen hoe de aanmelding verloopt. Forums en Nieuwsgroepen zijn grotendeels aan elkaar 'gespiegeld'.
- de bijeenkomsten van de DOSgg in De Bilt op 4 zaterdagen (in 2007) en andere evenementen, zoals de HCC-dagen.
- diverse DOSgg-platforms hebben eigen informatie-faciliteiten

● Colofon ●

De *SoftwareBus* is het officiële periodiek van de *Vereniging DOSgg* en verschijnt 6 keer per jaar.

De *SoftwareBus* is ook voor visueel gehandicapten beschikbaar. Nadere informatie bij de abonnementenadministratie (zie hierna).

Elk nummer gaat vergezeld van een DVD-ROM met speciaal geselecteerde software.

Abonnementenadministratie

DOSgg - SoftwareBus

Postbus 142

3960 BC Wijk bij Duurstede

e-mail: abonnementen@DOSgg.nl

Postbankrek.nr.: 206202

IBAN: NL62 PSTB 0000 2062 02

BIC: PSTBNL21

Abonnementsprijzen in €:

	Per incasso	anders
DOSgg-leden	12,00	14,50
Niet-DOSgg-leden	18,00	20,50
Buitenland	zie www.DOSgg.nl	

Opgave abonnement SoftwareBus:

- via formulier op www.DOSgg.nl
- via formulier bij de e-mailing
- via een e-mail naar abonnementen@DOSgg.nl

Opzegging van abonnement:

Opzegtermijn is 3 maanden.

- schriftelijk aan:
DOSgg, Postbus 142,
3960 BC Wijk bij Duurstede
- e-mail: abonnementen@DOSgg.nl

Vermeld uw e-mailadres voor bevestiging van uw opzegging.

Mutaties van niet-DOSgg-leden: Abonnementenadministratie, Wijk bij Duurstede.

Adreswijzigingen DOSgg-leden:

Postbus 6160, 2001 HD Haarlem
Antwoordnr. 1659, 2000 VC Haarlem
tel. 0900 - 4222267 (€ 0,22 /minuut)
e-mail: info@hccservice.nl

Kleine advertenties

Gratis voor particuliere abonnees, uitsluitend t.b.v. de (persoonlijke) hobby, voor aanbieden of zoeken van hardware/software/informatie. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden advertenties te weigeren. *Opgave bij de redactie.*

SoftwareBus (*niet* voor abonnementen)

Redactie: Kees van der Vlies, cvdvlies@doge.nl

Bestelservice: DOSgg

Postbus 142

3960 BC Wijk bij Duurstede

Ineke Kopuit (abonnementen@DOSgg.nl)

Druk: Weemen Grafische Groep

Postbus 12 www.weemen.nl

5830 AA Boxmeer

Ontwerp omslag en opdruk GigaHits:

Okker reclame

Electronenstraat 6

3903 KJ Veenendaal

GigaHits DVD-ROMs:

Coördinatie: Henk van Andel (a.i.)

CD- en DVD-ROM-informatie:

GigaHits: dvd@DOSgg.nl

Bij opzegging van het HCC- of DOSgg-lidmaatschap wordt het abonnement op de SoftwareBus *niet* automatisch beëindigd.

● Vereniging DOSgg ●

De DOSgg ondersteunt gebruikers van computerbesturingssystemen voor thuisgebruik, zoals alle versies van MS Windows en Linux. Het lidmaatschap staat open voor leden van de hcc, en is gratis als men deze gebruikersgroep als eerste aan de hcc opgeeft. Is men al lid van een andere gebruikersgroep, dan bedragen de extra kosten € 2,38 per jaar.

De contributie voor het lidmaatschap van de hcc is afhankelijk van de pakketkeuze, bijv. al dan niet met het tijdschrift *Computer!Totaal* en/of een ander blad (bijv. *ZOOM.nl* of *Tips & Trucs*. Altijd gratis toegang tot het HCCnet, en de HCC-dagen (m.u.v. Basislidmaatschap). Een *Basislidmaatschap* zonder tijdschrift (en met 50% korting op de toegangsprijs van de HCC-dagen) kost slechts € 10,- per jaar. Zie voor het actuele aanbod: www.hcc.nl.

De DOSgg is een zelfstandige dochtervereniging van de hcc. De DOSgg is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Tilburg onder nummer 30123097.

Platforms

Een *platform* is een groep van leden die actief zijn rond een specifiek thema en dat onder de aandacht van de overige leden brengen. Op dit moment zijn er onder andere Platforms voor Windows, Linux, web-ontwerp, digitale videobewerking (DigiVideo), digitale fotobewerking (DigiFoto), Muziek, etc.

Meer informatie staat op onze website www.DOSgg.nl

Bijeenkomsten

De DOSgg houdt vier maal per jaar of meer, op zaterdag, een bijeenkomst in het H.F. Witte-Centrum te De Bilt. Daarnaast geven wij acte de présence 'in de regio'. Op deze bijeenkomsten zijn er lezingen, workshops en demonstraties over actuele onderwerpen en zijn DOSgg-artikelen te koop.

Ook kunt u er terecht met uw vragen en problemen. Deze DOSgg-dagen vormen tevens voor veel leden een ontmoetingsplaats, waar vaak over nog heel veel andere zaken wordt gepraat dan alleen over computers.

Bestuur

- **Voorzitter:** Henk van Andel
(voorz@DOSgg.nl)
- **Secretaris:** Florus Vogelaar
Hobbemalaan 78, 7312 MV Apeldoorn.
telefoon: 055 - 3552130
e-mail: fvogela@doge.nl
- **Penningmeester:** Gerard Hoijtink
(penningmeester@DOSgg.nl)
Postbank: 3827698 t.n.v. DOSgg, Epe
- **Publicaties:** Kees van der Vlies
(cvdvlies@doge.nl)
- **Lid:** René Suiker (sugar@chello.nl)
- **Lid:** Christ van Hezik
(cvhezik@doge.nl)

